

LAIVANVARUSTUS OY:N TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Liiketalous

Visamäki 2016

Teemu Rämö

Koulutus Liiketalous
Kampus Hamk Visamäki

Tekijä Teemu Rämö **Vuosi** 2016

Työn nimi Laivanvarustus Oy:n tilinpäätösanalyysi

TIIVISTELMÄ

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia toimeksiantoyrityksen Laivanvarustus Oy:n taloudellisen tilan kehitystä kolmen viimeisimmän tilikauden ajalta. Toimeksiantoyrityksen toimiala on laivojen ja kelluvien rakenteiden rakentaminen. Tutkimusongelman ratkaisussa käytettiin tilinpäätösanalyysiä, joka sisälsi tunnuslukuanalyysin ja rahoituslaskelman. Tunnuslukuanalyysin tuloksia verrattiin toimialan yleiseen tasoon.

Tutkimus toteutettiin laadullisia menetelmiä ja tapaustutkimusta käyttäen. Tutkimusaineisto koostui yrityksen tilinpäätöstiedoista tutkitulta ajakaksolta. Opinnäytetyö kostuu taustatieto-osuudesta ja empiirisestä osiosta. Työn teoreettinen viitekehys muodostuu tilinpäätöstä, tilinpäätösanalyysiä ja niiden tulkitsemista koskevasta taloushallinnon ja liiketalouden kirjallisuudesta. Työssä käytettiin lähteenä myös kirjanpitolakia ja kirjanpitoasetusta.

Tunnusluvut laskettiin Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaan ja niiden kehitystä tarkasteltiin vuositason sekä verrattiin muihin saman alan yrityksiin toimialatilastoilla. Toimialan tilinpäätöstilastot ovat peräisin työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämästä Toimiala Online -palvelusta. Vertailuun käytettiin toimialaa 301 Laivojen ja veneiden rakentaminen.

Johtopäätöksinä esitettiin, että Laivanvarustus Oy:n taloudellinen tilanne on ollut tilikausina 2014–2016 kokonaisuudessaan vahva ja taloudellinen kehitys on ollut positiivista. Yhtiön taloudellisia vahvuuksia todettiin olevan liiketoiminnan kannattavuus ja vakavaraisuus. Kehitettävänä osa-alueena mainittiin projektiluontoisen toiminnan stabiloiminen johdonmukaiselle tasolle.

Avainsanat

tilinpäätösanalyysi, tilinpäätös, tunnusluvut, rahoituslaskelma

Sivut

38+7

Name of degree programme Bachelor of Business Administration
Campus Hamk Visamäki

Author Teemu Rämö **Year** 2016

Subject Financial Statement Analysis of Laivanvarustus Oy

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to study the development of the financial status of Laivanvarustus Oy during its three most recent financial years. The company's branch of industry is ship-building. The financial statement analysis, including a financial statement and analysis of the key figures, was applied in solving the research problem. The results of the analysis of the key figures were compared with the general level within the industry.

The study was a case study and it was conducted by using qualitative methods. The material consisted of the financial statements from the studied time period. The thesis consists of a background information section and an empirical section. The theoretical framework for the study is based on the theories concerning financial statements, financial statement analysis and their interpretation that are found in the literature on financial administration and business economics.

The key figures were calculated according to the instructions by Yritystutkimus ry. The development of the key figures was observed on an annual basis. They were also compared to other companies within the same industry by using financial statement statistics taken from the online statistics service Toimiala Online maintained by the Ministry of Economic Affairs and Employment. The comparison was made by using the industry number 301 Building of ships and boats.

As a conclusion it can be stated that the financial status of Laivanvarustus Oy during the financial years 2014–2016 has been altogether strong and the financial development has been positive. The profitability of the business as well as solidity were considered as the financial strengths of the company. A sector that could still be developed was stabilizing the project-based operations on a consistent level.

Keywords

financial statement analysis, financial statement, key figures, cash flow statement

Pages

38+7

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Tutkimuksen tarkoitus.....	1
1.2	Tutkimuksen rakenne.....	2
2	TILINPÄÄTÖS.....	3
2.1	Tuloslaskelma	3
2.2	Tase	4
2.3	Liitetiedot	4
3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI	6
4	TILINPÄÄTÖKSEN OIKAISEMINEN	8
5	TUNNUSLUVUT JA NIIDEN TULKINTA	9
5.1	Kannattavuus.....	9
5.2	Maksuvalmius.....	10
5.3	Vakavaraisuus.....	10
6	RAHOITUSLASKELMA.....	12
7	LAIVANVARUSTUS OY:N OIKAISTU TILINPÄÄTÖS.....	13
7.1	Oikaistut tuloslaskelmat.....	13
7.2	Oikaistut taseet	14
8	LAIVANVARUSTUS OY:N TUNNUSLUKUANALYYSI.....	17
8.1	Kannattavuus.....	17
8.1.1	Käyttökate	18
8.1.2	Liiketulos.....	19
8.1.3	Nettotulos.....	20
8.1.4	Kokonaispääoman tuotto	21
8.1.5	Sijoitetun pääoman tuotto	23
8.2	Maksuvalmius.....	24
8.2.1	Quick ratio	24
8.2.2	Current ratio	25
8.3	Vakavaraisuus.....	27
8.3.1	Omavaraisuusaste	27
8.3.2	Nettovelkaantumisaste	28
8.3.3	Suhteellinen velkaantuneisuus.....	29
8.4	Yhteenvedo tunnusluvuista	31
9	RAHOITUSLASKELMAT.....	33
10	YHTEENVETO	37
	LÄHTEET.....	38

LIITTEET

Liite 1. Kululajikohtainen tuloslaskelma ja toimintokohtainen tuloslaskelma, kaavat

Liite 2. Taseen kaava

Liite 3. Oikaistun tuloslaskelman kaava

Liite 4. Oikaistun taseen kaava

Liite 5. Finnvera Oyj tilinpäätöstilastot, tunnusluvut

Liite 6. Tunnuslukujen laskentakaavat

Liite 7. Rahoituslaskelman mallikaava

1 JOHDANTO

Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on saada tietoa yrityksen liiketoiminnan taloudellisesta tilanteesta. Analyysissä voidaan tarkastella yrityksen taloudellista kannattavuutta ja kehitystä halutulla aikajaksolla ja etsiä trendejä tulevan ennakoimiseksi. Tilinpäätösanalyysi voi olla merkittävä tietolähde yritykselle johtamisen ja siihen liittyvien päätösten tekemisen kannalta. Myös ulkopuoliset sidosryhmät, kuten sijoittajat ja rahoituslaitokset käyttävät analyysijä päätöksenteon tukena. (Kallunki & Kytönen 2007, 14.)

Tilinpäätösanalyysissä yrityksen tilinpäätöstiedot oikaistaan tilinpäätös-analyysikäytänteiden mukaisesti. Oikaisun tarkoituksena on tuloslaskelmien ja taseiden saattaminen vertailukelpoiseen muotoon. Vertailukelpoisista tiedoista on mahdollista laskea tilinpäätösanalyysissä yleisesti käytettäviä tunnuslukuja, jotka yhdessä analyysin muiden tietojen kanssa antavat mahdollisuuden verrata tietoja muihin alan toimijoihin ja yleiseen tilanteeseen. Toimialakohtaista - ja mahdollista kilpailijoihin vertaamista voidaankin pitää sisäisen tiedon lisäksi tilinpäätösanalyysin yksinä merkittävimmistä käyttötarkoituksista. (Kallunki & Kytönen 2007, 29.)

Tutkimuksen kohteena on kantahämäläinen laivanrakennusalalla toimiva pk-yritys, joka on keskittynyt etenkin laivojen varustamiseen. Yhtiö on perustettu vuonna 1999 ja sillä on projekteja niin kotimaassa kuin ulkomailla. Toiminnan projektiluontoisuudesta johtuen yhtiön liiketoiminnan volyymi saattaa vaihdella merkittävästi vuosien välillä. Tämä näkyy myös tarkastelujaksolla: yhtiön liikevaihto on vaihdellut rajusti tilikausien välillä. Yhtiön viimeiset kolme tilikautta 2014–2016, jotka ovat analysoinnin kohteena, ovat olleet johdon mukaan haastavat. Viimeaikaiset tilaukset antavat kuitenkin odottaa tulevaisuudelta toiminnan kasvua. Tilinpäätösanalyysin toivotaan antavan kuvaa siitä, mikä yhtiön taloudessa on vahvaa ja missä on kehitettävää haastellisempien vuosien jälkeen.

1.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena on tilinpäätösanalyysin avulla arvioida yrityksen taloudellista tilaa ja sen kehitystä kolmen viimeisimmän tilikauden ajalla. Tutkimusongelman hahmottamiseksi ja sen ratkaisemiseksi on haastateltu yrityksen taloudellista johtoa. Haastattelussa on käyty läpi yrityksen historiaa ja liiketoimintaa sekä johtoa kiinnostavia osa-alueita yrityksen taloudellisessa tilassa.

Haastattelun pohjalta on valittu tarkoituksenmukaiset, tilinpäätöstiedoista laskettavat tunnusluvut yrityksen kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden mittaamiseksi ja arvioimiseksi. Kyseisten teemojen tarkastelulla pyritään luomaan monipuolinen kuva yrityksen taloudesta. Objektiiivinen tarkastelu on tärkeässä roolissa, subjektiivisen kuvan luominen on jätetty tutkimuksessa vähäiseksi.

Analyysiin valituilla tunnusluvuilla on pyritty mahdollistamaan juuri objektiiivinen tarkastelu. Toisin sanoen tunnuslukujen valintaa on ohjannut tarkoitus suorittaa toimialakohtaista vertailua ja tutkimukseen valitut tunnusluvut ovat käytössä myös toimialatilastoinnissa. Tutkimuksessa valittujen tunnuslukujen kehitystä tarkastellaan tilikausien välillä ja saatuja tuloksia vertaillaan toimialan yleisiin lukuihin.

1.2 Tutkimuksen rakenne

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys on koostettu tilinpäätöstä, tilinpäätösanalyysiä ja niiden tulkitsemista koskevasta taloushallinnon ja liiketalouden kirjallisuudesta. Tutkimuksen teoriaosiossa sivutaan myös Suomen kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen sisältöä. Teoriaosio on opinnäytetyön alussa, ja sen tarkoituksena on käsitellä tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyysiä yleisesti.

Teoriaosion jälkeen seuraa työn empiirinen osuus. Tässä osiossa esitellään valitut tunnusluvut ja niiden tarkastelemiseksi tehdyt laskelmat. Empiirinen osio sisältää myös laskelmista saadun informaation vertailun toimialan muihin yrityksiin.

Tämä tutkimus toteutetaan tapaustutkimuksena kvalitatiivisia menetelmiä käyttäen. Tausta-aineistoon kuuluvien taloudellisten lukujen käsittely vaatii myös kvantitatiivisia menetelmiä. Aineiston käsittelytavat esitellään tarkemmin raportin edetessä. Opinnäytetyön toimeksiantaja Laivanvarustus Oy esitellään johdannossa ja yrityksen varsinainen tilinpäätösanalyysi käsitellään luvusta 7 alkaen. Opinnäytetyön lopussa esitellään saadut tulokset, tapaustutkimuksen johtopäätökset ja tutkimuksen yhteenveto.

2 TILINPÄÄTÖS

Kirjanpitolain (Kirjanpitolaki 1997/1336.) mukaisesti, lukuun ottamatta muutamia poikkeuksia, joita ei tässä yhteydessä ole olennaista käydä läpi, kaikkien kirjanpitovelvollisten tulee laatia tilinpäätös päättyneeltä tilikaudelta. Tilinpäätöksen tarkoitus on antaa kokonaiskuva kirjanpitovelvollisen taloudellisesta tilanteesta sekä päättyneen tilikauden tuloista ja menoista. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 56.)

Tilinpäätöksen sisältö- ja laatimisvaatimukset muodostuvat kirjanpitovelvollisen oikeushenkilön yhtiömuodon, yrityksen kokoluokan ja tilinpäätöskäytännön mukaisesti. Osakeyhtiöiden, joka tutkimuksen tapauksen yritysmuotokin on, tilinpäätöksen sisältö- ja laatimisvaatimuksen vaihtelevat kokoluokittain. Lähtökohtaisesti tilinpäätös kostuu neljästä osasta: tulolaskelmasta, taseesta, rahoituslaskelmasta ja liitetiedoista. Rahoituslaskelmaa edellytetään kuitenkin vain suuryrityksiltä, joten se sisältyy harvojen yhtiöiden tilinpäätökseen. Julkisten osakeyhtiöiden sekä muiden kuin pien- ja mikroyritysten tulee sisällyttää tilinpäätökseen myös toimintakertomus. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 25; Rekola-Nieminen 2016, 81.)

Tilinpäätöksen on annettava oikea ja riittävä kuva yhtiön toiminnasta. Tällä tarkoitetaan sitä, että tilinpäätöksessä annettavien tietojen tulee olla tarpeeksi kattavia ja totuudenmukaisia kuvaamaan yhtiön taloudellista tilannetta. Tilinpäätöstä koskeviin säädöksiin tuli muutoksia 1.12.2016 voimaan tullessa kirjanpitolain muutoksessa. Tilinpäätöksen sisältö ja muoto määritellään tarkemmin pientä suurempien yritysten osalta uudistetussa Kirjanpitoasetuksessa 30.12.1997/1339, ja pien- ja mikroyritysten osalta uudessa, näille kokoluokille annetussa Valtioneuvoston asetuksessa 1753/2015. Kyseiset asetukset määrittävät niin ulkoiset puitteet kuin antavat tarkan sisältömäärityksen kirjanpitolain mukaiselle tilinpäätöksen laatimiselle. Lakiuudistuksen yhtenä merkittävänä kohtana taasen on oma pykälä tilinpäätöksen olennaisuuden periaatteesta. Kyseinen pykälä antaa sekä vapauksia että velvollisuuksia esittää tietoja liiketoimintaan liittyvistä asioista. (Kirjanpitolaki 1997/1336 §2; Rekola-Nieminen 2016, 231,241.)

2.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelman tarkoitus on esittää tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen määrä. Kummatkin esitetään omina riveinään, ja nimensä mukaisesti tuloslaskelmassa tilikauden tuotoista vähennetään tuotonhankintaan liittyvät kulut liiketoiminnan kannattavuuden ja varallisuusaseman kehittymisen selvittämiseksi (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 151). Kirjanpitoasetuksessa 30.12.1997/1339 on määritelty tuloslaskelman kaavat sekä kululajikohtaiselle tuloslaskelmalle että toimintokohtaiselle tuloslaskelmalle, jotka ovat esitetyt liitteessä 1.

Tuloslaskelmasta on laskettavissa eritasoisia välituloksia, joista yhtenä tärkeimpänä voidaan pitää liikevoittoa. Liikevoitto tai -tappio antaa informaatiota yhtiön liiketoiminnan kannattavuudesta. Kyseiseen välitulokseen ei ole sisällytetty rahoitustuottoja tai -kuluja, satunnaisia eriä eikä tilinpäätössiirtoja. Liikevoitto siis kertoo, kuinka kannattavaa yhtiön liiketoiminta on, kun saaduista tuotoista vähennetään aiheutuneet kulut. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 151.)

Tilikauden lopullinen tulos eli voitto tai tappio saadaan selville, kun liiketulokseen lasketaan rahoitustuotot ja -kulut, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot. Tilikaudelta kertynyt voitto kertoo yhtiön kyvystä kerryttää tulosta kaikkien kulujen huomioon ottamisen jälkeen. Tilikauden voitto tai tappio siirretään taseen omaan pääomaan, joko kasvattamaan tai pienentämään yhtiön omaa pääomaa. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 155.)

2.2 Tase

Taseen tehtävä on osoittaa yrityksen taloudellinen asema tilinpäätösajankohtana (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 25). Se on kuvaus yrityksen varallisuudesta, omasta pääomasta sekä veloista ja näiden luonteesta. Kuten tuloslaskelmallekin, on taseelle asetettu kaava Kirjanpitoasetuksessa ja se on esitetty liitteessä 2. (Leppiniemi & Kisanlahti 2016, 179.)

Taseessa on kaksi puolta: vastaavaa ja vastattavaa. Vastaavaa-puoli koostuu yrityksen hallussa olevista taloudellista hyödyntämisarvoa sisältävistä varoista. Vastattavaa-puolelle on merkitty yrityksen velat ja vastuut. Taseen kaava on rakennettu niin, että molemmat puolet esitetään yhteenlasketulta loppusummaltaan saman suuruisina. (Leppiniemi & Kisanlahti 2016, 179.)

Omaa pääomaa voidaan pitää taseen merkittävimpänä tietona. Osakeyhtiössä oma pääoma koostuu yritykseen sijoitetusta pääomasta, kuten osakepääomasta ja rahastoista, sekä tulorahoituksesta kertyneestä yhtiön jätetystä pääomasta. Oman pääoman sisältämistä eristä osa on luonteeltaan sidottua omaa pääomaa, jota ei voida yrityksestä jakaa ulos. Osa on vapaata pääomaa, kuten kertyneitä voittovaroja, joita voidaan jakaa ulos esimerkiksi osinkoina. (Leppiniemi & Kisanlahti 2016, 179.)

2.3 Liitetiedot

Liitetiedot ovat olennainen osa tilinpäätöstä. Niiden tehtävä on täydentää tuloslaskelmaa, tasetta ja mahdollista rahoituslaskelmaa. Liitetiedoissa selvitetään muun muassa tase-erien arvostamista, yrityksen vastuuta sekä

oman pääoman eriä ja niiden käyttöä. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 166.)

Kirjanpitoasetuksessa on lueteltu tilinpäätöksessä vaadittuja liitetietoja. Luettelo ei kuitenkaan ole tyhjentävä. Näin ollen liitetietoja laadittaessa tulee ottaa huomioon mitä kirjanpitolain 3:2 ja 3:2a mainitaan oikeasta ja riittävästä kuvasta sekä olennaisuudesta. Käytännössä siis oleellinen tieto, joka ei muuten tilinpäätöksestä selviä, tulee mainita liitetiedoissa. (Leppiniemi & Kisanlahti 2016, 48.)

Valtioneuvosto on antanut oman asetuksen pien- ja mikroyrityksien tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. Asetus ohjaa myös liitetietojen laatimisessa. Sen voidaan katsoa luovan helpotuksia pien- ja mikroyritysten tilinpäätökseen: mikäli tilinpäätöksen laatimisperusteissa ei ole poikkeavuuksia, tulee tilinpäätöksen sisältää asetuksessa mainittujen pakollisten tietojen lisäksi vain olennaisuuden periaatteen mukaisesti annettavia tietoja. Tämän pitäisi selkeyttää asetuksen mukaisesti laadittuja tilinpäätöksiä ja vähentää aiemmin yleisiä turhia tietoja. (Rekola-Nieminen 2016, 241.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysissä verrataan eri yritysten taloudellista tilaa samalla ajanhetkellä, ja yksittäisten yritysten tai yritysjoukon taloudellisen tilan kehittymistä eri ajanjaksojen aikana. Käsitteiden alle jaoteltuna keskeisimpiä analysoitavia osa-alueita yrityksen tilasta ovat kannattavuus, toiminnan tehokkuus sekä maksuvalmius ja vakavaraisuus. Tilinpäätösanalyysi syventää yrityksen tilinpäätöksen antamia tietoja yrityksen taloudellisesta tilasta. (Kallunki & Kyllönen 2007, 14.)

Tilinpäätösanalyysit ovat jaettavissa suoriteperusteisiin tilinpäätösanalyysiin, rahavirta-analyysiin ja markkinaperusteisiin analyysiin. Suoriteperusteinen tilinpäätösanalyysi sisältää tarkasteltavalla ajanjaksolla syntyneet tuotot ja kulut sekä niille mahdollisesti tarvittavat eri tilikausille tehtävät jaksotukset. Rahavirta-analyysi perustuu rahaliikenteen seuraamiseen, eikä siinä jaksoteta kuluja ja tuottoja. Markkinaperusteisessa analyysissä tilinpäätöksestä saataviin tietoihin yhdistetään osakemarkkinoilta saatavaa informaatiota. (Kallunki & Kyllönen 2007, 14.)

Tietoja yrityksen taloudellisesta tilasta tarvitaan niin yrityksen sisällä kuin sen ulkopuolisten sidosryhmien, kuten verottajan, sijoittajien ja asiakkaiden taholta. Eri sidosryhmät ovat luonnollisesti kiinnostuneita yrityksen tilasta hieman vaihtelevista näkökulmista. Sijoittajia kiinnostaa yrityksen kyky tuottaa voittoa, osakkeenomistajia lisäksi kyky lisätä osakkeen arvoa ja esimerkiksi verottajaa kiinnostaa yrityksen vuositulo verotuksen määrittämiseksi. (Kallunki & Kyllönen 2007, 17–20.)

Tilinpäätösanalyysin perustana toimii yrityksen tilinpäätöstiedot, joiden laatimista ohjaa vahvasti lainsäädäntö. Tiukasta ohjenuorasta huolimatta tilinpäätös sisältää myös harkinnanvaraisia asioita. Sama tilinpäätös voitaisiin siis toteuttaa sisällöllisesti erilailla esimerkiksi koskien varojen arvostamista ja poistosuunnitelmaa. Etenkin vaihto-omaisuus saattaa sisältää tulkinnanvaraisuuksia omaisuuden kuranttiuden ja todellisen arvon suhteen. (Kallunki & Kyllönen 2007, 15.)

Varsinaisen sisällön suhteen tilinpäätösinformaation tarkkuuteen vaikuttaa myös ulkopuoliset tekijät, esimerkiksi ajan tuomat haasteet. Tilinpäätös esittää tietoja yrityksen taloudellisesta tilasta aina mennessä ajassa. Tieto saattaa olla jo parin kuukauden kuluttua tilinpäätöksen julkaisusta vanhentunutta. Tähän ongelmaan saattaa auttaa tilinpäätöksen liitetiedot, joissa tulisi mainita tilinpäätöksen jälkeiset tiedossa olevat olennaiset tapahtumat. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 169.)

Tilinpäätöksessä on pääasiallisesti vain kirjanpitoon merkityt asiat. Niin sanottu hiljainen tieto, joka jää vain yrityksen johdon sisäiseksi tiedoksi, saattaa heikentää tilinpäätöksen tarkkuutta. Tilinpäätöksen tulisi olla

objektiivinen tietokokoelma yrityksen taloudellisesta tilasta, mutta se saattaa myös olla toteutettu erilaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena saattaa olla tuloksen maksimoiminen, jotta yrityksen tila saataisiin näyttämään mahdollisimman hyvältä. Tai päinvastoin, tuloksen minimoiminen esimerkiksi verotuksen keventämiseksi. Tilinpäätöksen lukijan tulisikin tutkia tilinpäätöksen tietoja sopivalla kriittisyydellä ja yrittää etsiä esimerkiksi liitetiedoista selitystä jollekin huomioita herättävälle, mahdolliselle epäkohdalle. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 170.)

4 TILINPÄÄTÖKSEN OIKAISEMINEN

Eri yritysten eri tilikausien tilinpäätökset eivät pääsääntöisesti ole vertailukelpoisia keskenään, koska tilinpäätökset saattavat olla muokattu haluttuun muotoon kirjanpidon, verotuksen ja voitonjaon eri näkökulmista. Tilinpäätösten vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi tilinpäätökset oikaistaan. Tilinpäätöksen oikaisun tavoitteena on selvittää liiketoiminnan todellinen tulos, joka kuvaa mahdollisimman tarkkaan jatkuvan liiketoiminnan kannattavuutta. (Kallunki & Kytönen 2007, 29.)

Tuloslaskelman sisältämistä eristä, kaavaa ylhäältä alaspäin tarkasteltuna, liikevaihdon tulee sisältää vain yrityksen varsinaiseen toimintaan liittyvistä tavaroista ja palveluista saadut myyntituotot. Liiketoiminnan muihin tuottoihin merkitään erät, jotka eivät ole varsinaista liikevaihtoa, mutta liittyvät yrityksen liiketoimintaan. Tilinpäätöksen vertailukelpoisuuteen olennaisesti vaikuttavat erät sekä kertaluontoiset erät oikaistaan liiketoiminnan muista tuotoista satunnaisiin tuottoihin. Liiketoiminnan muista kuluista oikaistaan näihin eriin liittyvät kulut satunnaisiin kuluihin. Poistot oikaistaan elinkeinoverolain mukaisiksi, ja oleelliset kurssivoitot ja -tappiot oikaistaan kurssieroihin. Tulokseen vaikuttaviksi veroiksi tulevat vain analysoitavan tilikauden verot, jolloin aiempien tilikausien verot siirretään satunnaisiin tuottoihin tai -kuluihin. Mahdolliset laskennalliset verovelat tai -saamiset siirretään muihin tuloksen oikaisuihin. (Kallunki & Kytönen 2007, 44–46.)

Tase oikaistaan, jotta se antaisi mahdollisimman tarkan kuvan yrityksen taloudellisesta asemasta. Vastaavaa-puolella sijaitsevista aineettomista hyödykkeistä poistetaan sekä mahdolliset kehitysmenot, joilla ei ole tuottavuusarvoa, että arvottomaksi katsottava liikearvo. Myös arvottomat osuudet muissa yrityksissä poistetaan omaisuudesta. Jäljellä olevat leasingmaksut siirretään vastaavaa-puolella leasingomaisuudeksi ja vastattavaa-puolella leasing-vastuiksi. Myyntisaamisiin mahdollisesti sisältyvät epävarmat saamiset vähennetään rahoitusomaisuudesta samalla oikaisten tuloslaskelman liikevaihtoa.

Valmiisiin tuotteisiin kirjattu vaihto-omaisuus siirretään aineisiin ja tarvikkeisiin, mikäli kyseessä on muuta kuin valmistustoimintaa harjoittava yritys. Käytetty factoring-luotto kirjataan myyntisaamisiin ja korollisiin lyhytaikaisiin velkoihin, jos factoring-rahoitusta käyttävä yritys noudattaa nettokirjaustapaa eikä luottoriski ole siirretty rahoittajalle. Tilinpäätössiirtojen kertymistä siirretään laskennalliseen verovelkaan yhteisövero-kannan mukainen osuus. Ostoveloista oikaistaan niihin sisältyvät osamaksuvelat lyhytaikaisiin velkoihin. (Kallunki & Kytönen 2007, 47–50.)

5 TUNNUSLUVUT JA NIIDEN TULKINTA

Tilinpäätöstä lukemalla saa muodostettua jo yleiskäsityksen yrityksen taloudellisesta tilasta: onko liiketoiminta kannattavaa, mikä on yrityksen omaisuus rakenne ja minkä verran yrityksellä on vierasta pääomaa. Tilinpäätöskäytännöt antavat mahdollisuuden ohjata tilinpäätöstä haluttuun suuntaan, esimerkiksi suuremman tai pienemmän tuloksen näyttämiseen. Tämän takia tarkemman kuvan saamisen ja yritystenvälisen vertailun mahdollistamiseksi tilinpäätöksen tarjoaman informaation syvempi, kriittinen tarkastelu on monesti tarpeen. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi lasketaan ja käytetään yleensä tunnuslukuja. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 171.)

Tunnuslukuja käytetään esimerkiksi talouslehtien ja sijoituspalveluyritysten analyyseissä sekä luottotietoyritysten kuvauksissa yrityksistä. Tunnuslukujen avulla voidaan eliminoida esimerkiksi koon ja inflaation vaikutus yritysten välisessä vertailussa ja näin tehdä niistä hyödynnettävämpiä. Tunnuslukulaskelmia käytetään myös yrityksen sisällä kuvaamaan oman talouden kehityskaarta ja tukemaan päätöksentekoa. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 171.)

Tilinpäätösanalyysien tunnusluvuissa toistuu perinteisesti kolme teemaa, joiden avulla analysoidun yrityksen tilaa pyritään mittaamaan ja selvittämään. Kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta voidaankin pitää tilinpäätösanalyysien kulmakivinä. Perinteisen tilinpäätösanalyysin avulla on laskettavissa suuri määrä monelaisia tunnuslukuja, jo pelkästään mainituista pääteemoista. Tilinpäätösanalyysissä haasteena onkin analyysin tekijän kannalta olennaisten tunnuslukujen valinta, jotta ne tuottavat informaatiota halutuista seikoista. (Kallunki & Kytönen 2007, 73–74.)

5.1 Kannattavuus

Kannattavuus tarkoittaa yksinkertaisimmillaan sitä, että yritys ansaitsee rahaa enemmän kuin se kuluttaa. Liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta kannattavuus on perusedellytys: jos pitkällä aikavälillä kuluttaa rahaa enemmän kuin tienaa, rahat tulevat loppumaan ennen pitkää. Kannattavalla liiketoiminnalla yritys huolehtii vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpitämisestä. (Kallunki & Kyllönen 2007, 74.)

Kannattavuutta mitataan tilinpäätösanalyysissä kahdella tapaa: absoluuttisesti ja suhteellisesti. Yksinkertaisimmillaan absoluuttinen kannattavuus tarkoittaa tulojen ja menojen erotusta, voittoa. Suhteellista kannattavuutta tarkasteltaessa voitto suhteutetaan sijoitettuun pääomaan. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 172.)

Kannattavuuden tunnuslukuina tässä työssä esitetään käyttökate, liiketulos, nettotulos, kokonaispääoman tuotto, sijoitetun pääoman tuotto sekä oman pääoman tuotto. Tunnuslukujen selitykset esitellään laskelmien ohessa luvussa 7.

5.2 Maksuvalmius

Maksuvalmius eli likviditeetti tarkoittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista maksuvelvoitteistaan ajallaan. Toisin sanoen maksuvalmius kuvaa yrityksen rahoituksen riittävyyttä lyhyellä aikavälillä. Maksuvalmiuden ollessa riittävällä tasolla yrityksellä on riittävästi kassavarantoja tai muuta nopeasti rahavaroiksi muutettavaa omaisuutta maksuvelvoitteiden suorittamiseksi. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 177; Kallunki & Kytönen 2007, 84.)

Päinvastaisessa tapauksessa yritys voi joutua turvautumaan kalliiseen lyhytaikaiseen lisärahoitukseen velvoitteiden hoitamiseksi. Huono maksuvalmius johtaa ennen pitkää myöhästyneistä maksuista johtuviin viivästyskuluihin. On huomioitavaa, että toisaalta myös liian korkea maksuvalmius saattaa olla heikko tekijä, sillä se sitoo yrityksen omaisuutta matalatuottoisiin kassavaroihin. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 177; Kallunki & Kytönen 2007, 84.)

Maksuvalmiuden tunnuslukuina tässä työssä esitellään käyttöpääoma, nettokäyttöpääoma, current ratio sekä quick ratio. Tunnuslukujen selitykset esitellään laskelmien ohessa luvussa 7.

5.3 Vakavaraisuus

Yrityksen vakavaraisuudella tarkoitetaan vieraan ja oman pääoman osuutta koko pääomasta. Vakavaraisella yrityksellä vieraan pääoman osuus kokonaispääomasta ei ole liian suuri ja yritys pystyy selviytymään vieraan pääoman velvoitteista kuten koroista vaikeuksista. Liiketoiminnan kannattavuus kasvattaa yrityksen omaa pääomaa, ja kannattavalla yrityksellä ei pääsääntöisesti ole ongelmia vakavaraisuuden kanssa. (Kallunki & Kyllönen 2007, 80.)

Heikko vakavaraisuus merkitsee suurta vieraan pääoman osuutta, mikä yleensä tarkoittaa esimerkiksi juuri korkomenojen kasvua. Hyvä kannattavuus ei välttämättä yksin riitä pitämään yritystä pinnalla, mikäli sen rahoitus ei ole kunnossa. Vaikka toiminta ei olisikaan tappiollista, voi kannattavuus olla kuitenkin niin heikko tai velkaantuneisuus niin suuri, ettei sillä kyetä kattamaan yrityksen rahoituksellisia velvoitteita, kuten lainojen korkoja ja lyhennyksiä. Heikko rahoitusrakenne on siis yksi mahdollinen syy yrityksen vaikeuksiin. (Kallunki & Kyllönen 2007, 80.)

Vakavaraisuuden tunnuslukuina tässä työssä esitetään omavaraisuusaste ja suhteellinen velkaantuneisuus sekä nettovelkaantumisaste. Tunnuslukujen selitykset esitellään laskelmien ohessa luvussa 7.

6 RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma täydentää taseen ja tuloslaskelman antamaa kuvaa. Sen tarkoitus on kertoa, mistä lähteistä rahoitusta on tilikauden aikana saatu, ja mitkä ovat olleet rahan käytön kohteet. Kirjanpitoasetuksen mukaan rahoituslaskelmasta tulee käydä ilmi liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 53; Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 164.)

Merkittävin ero tilinpäätösanalyysissä myös käytettävään kassavirtalaskelmaan on se, että osingot ovat rahoituslaskelmassa rahoituksen rahavirtaa, kun kassavirtalaskelmassa ne otetaan huomioon ennen rahoitusjäämää toimintajäämässä. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 53; Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 164.)

Rahoituslaskelma on käyttökelpoinen sekä yksittäisen yrityksen seurannassa että eri yritysten välisessä vertailussa. Laskelman käyttökelpoisuutta analyysityökaluna lisää se, että siinä yrityksen toimintaa kuvataan rahavirtoina, mikä eliminoi tuloslaskelmaan ja taseeseen mahdollisesti vaikuttavat arvostus- ja jaksotusratkaisut. Rahoituslaskelman avulla tilinpäätöksen lukija voi arvoida erityisesti yrityksen rahoitusasemaa ja rahoitusrakenteen muutoksia, joilla on yrityksen tulevaisuuden rahavirtojen ennakoinnin kannalta merkitystä. (Leppiniemi & Kyykkänen 2015, 164.)

7 LAIVANVARUSTUS OY:N OIKAISTU TILINPÄÄTÖS

Tutkimuksen kohteena olevan Laivanvarustus Oy:n taloudellista tilaa tutkittiin kolmen viimeisimmän tilikauden osalta. Ensisijaisena aineistoina toimivat kyseisten tilikausien 2014–2016 tilinpäätöstiedot. Kirjanpitosäädökset eivät olleet tutkittavan ajanjakson aikana olennaisin osin muuttuneet, joten tietoja voitiin pitää keskenään vertailu- ja oikaisukelpoisina.

Vertailu- ja oikaisukelpoisen aineiston oikaisuprosessi voitiin siis aloittaa. Tilinpäätöstiedot oikaistiin Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti. Tuloslaskelman osalta oikaisutoimenpiteet olivat vähäiset eikä soveltamista vaadittu. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 12–13, 25.)

Taseen osalta oikaisutoimenpiteet olivat monimuotoisemmat. Haasteita aiheutti Laivanvarustus Oy:n varsinaisen ydinliiketoiminnan ulkopuolinen projekti, joka haluttiin analyysistä eliminoida. Projektin vaikutusten eliminoinemiseksi tarvittiin taseen oikaisussa sovellettuja toimenpiteitä, jotka on esitelty alempana oikaistujen taseiden yhteydessä.

7.1 Oikaistut tuloslaskelmat

Tuloslaskelmien oikaisu- ja uudelleenryhmittelyt toteutettiin Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti. Oikaistun tuloslaskelman kaava on liitteessä 3. Tuloslaskemien suhteen oikaisutoimet olivat vähäisiä. Merkittävimpänä oikaisuna kullakin tilikaudella oli rahoitustuottoihin sisältyneen käyvän arvon muutoksen siirto kokonaistuloksen alapuolelle. Oikastun tuloslaskelman aine- ja tarvikekäyttöön huomioitiin varaston muutos kunakin vuonna.

Taulukko 1. Laivanvarustus Oy:n oikaistut tuloslaskelmat 2014–2016

Oikaistut tuloslaskelmat	2014	2015	2016
LIKEVAIHTO	771 217	846 609	1 706 957
Liiketoiminnan muut tuotot	9 017	11 969	13 591
LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	780 234	858 578	1 720 549
Aine- ja tarvikekäyttö	-8 020	-8 748	-88 204
Ulkopuoliset palvelut	-214 110	-422 230	-1 402 958
Henkilöstökulut	-371 739	-169 415	-220 931
Liiketoiminnan muut kulut	-142 034	-130 314	-180 160
Valmisteveraston lis./väh.	10 900	0	317 420
KÄYTTÖKATE	55 231	127 871	145 715
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 397	-27 435	-76 447
LIKETULOS	22 834	100 436	69 268
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista			
Muut korko- ja rahoitustuotot	10 123	12 309	8 456
Korkokulut ja muut rahoitusku-			
lut	-174	-1 352	-9 413
Välittömät verot	-493	-1 895	-2 078
NETTOTULOS	32 291	109 499	66 232
KOKONAISTULOS	32 291	109 499	66 232
Käyvän arvon muutokset	5 801	6 446	-2 716
TILIKAUDEN TULOS	38 092	115 945	63 517

7.2 Oikaistut taseet

Taseen oikaisut toteutettiin pääosin Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti. Oikaistun taseen kaavat ovat liitteessä 4. Laivanvarustus Oy:llä on ollut tutkittavan ajanjakson aikana tuotekehitysprojekti, joka haluttiin jättää tilinpäätösanalyysin ulkopuolelle. Tämän johdosta taseen oikaisemiseksi tarvittiin sovellettuja toimenpiteitä koskien tilikautta 2016.

Yritys oli kahdella ensimmäisellä tilikaudella aktivoinut kehitysmenoja kyseiseen projektiin liittyen ja ne oikaistiin Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti oman pääoman vähennyksenä. Viimeisimmän tilikauden aikana yritys oli ottanut Tekes-lainaa tuotekehitysprojektiä varten. Kyseisen Tekes-lainan ehdoissa on sovittu lainan takaisinmaksuvapaasta osasta, mikäli projekti osoittautuu tuottamattomaksi. Pitkäaikaista vierasta pääomaa vähennettiin tilikauden 2016 osalta Tekes-lainan takaisinmaksuvapaalla osalla 309 000,00 euroa Taseen vastaavaa-puolelle oli kirjattu kone- ja kalustotilille

projektiin liittyvää valmista kalustoa, jota oikaistiin samalla takaisinmaksuvapaaosan määrällä.

Taseen vastaavaa-puolelta oikaistiin lisäksi kunakin vuonna omistusyhteisyrityksen negatiivisen oman pääoman johdosta osakekannan arvo 10 000,00 euroa. Tilikaudella 2015 oli saamia kyseiseltä yritykseltä 39 421,12 euroa ja seuraavalla tilikaudella 107 880,93 euroa. Nämä erät oikaistiin oman pääoman vähennyksenä kyseisten tilikausien taseista.

Taulukko 2. Laivanvarustus Oy:n oikaistut taseet 2014–2016

Oikaistut taseet, vastaavaa	2014	2015	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Kehittämismenot	0	0	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0	0	0
Maa- ja vesialueet	92 753	92 753	92 753
Rakennukset ja rakennelmat	197 400	184 140	191 733
Koneet ja kalusto	49 970	37 477	110 012
Muut aineelliset hyödykkeet	5 047	3 364	1 682
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	345 170	317 735	396 180
Sisäiset osakkeet ja osuudet	164 064	164 064	164 064
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yht	164 064	164 064	164 064
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Aineet ja tarvikkeet	50 530	50 530	111 880
Keskeneräiset tuotteet			256 070
Vaihto-omaisuus yhteensä	50 530	50 530	367 950
Myyntisaamiset	137 313	59 273	192 521
Muut saamiset	27 251	23 290	96 545
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	164 564	82 563	289 066
Rahat ja rahoitusarvopaperit	391 401	324 504	251 321
Vastaavaa yhteensä	1 115 729	939 396	1 468 581

Oikaistut taseet, vastattavaa	2014	2015	2016
OMA PÄÄOMA			
Osake- tai muu peruspääoma	8 409	8 409	8 409
Kertyneet voittovarot	904 793	849 985	871 930
Tilikauden tulos	38 092	115 945	-60 732
Taseen oma pääoma yhteensä	951 294	974 339	819 607
Oman pääoman oikaisu	-148 913	-254 622	-286 442
Oikaistu oma pääoma yhteensä	802 381	719 717	533 165
VIERAS PÄÄOMA			
Lainat rahoituslaitoksilta			100 452
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä			100 452
Korolliset lyhytaikaiset velat			175 864
Saadut ennakot			100 500
Ostovelat	60 987	11 661	272 372
Muut korottomat lyhytaik velat	252 361	208 018	286 229
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	313 348	219 679	834 964
Oikaistu vieras pääoma yhteensä	313 348	219 679	935 416
Vastaavaa yhteensä	1 115 729	939 396	1 468 581

Tuloslaskelmien ja taseiden oikaisemisen jälkeen saaduista tiedoista laskettiin valitut tunnusluvut Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 55-69.). Saatuja tuloksia vertailtiin Työ- ja elinkeinoministeriön Toimiala Online-tietopalvelusta hankittuihin toimialakohtaisiin tilastoihin. Toimiala Onlinessa on kootusti muun muassa Finnvera Oyj:n, Tilastokeskuksen ja Suomen Asiakastieto Oy:n toimittamat tiedot. Toimialakohtaiset tilastot ovat liitteessä 5.

8 LAIVANVARUSTUS OY:N TUNNUSLUKUANALYYSI

Laivanvarustus Oy:n tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeiden mukaisesti tilikausille 2014–2016. Tunnuslukujen laskentakaavoja ei esitetä tulosten yhteydessä tässä luvussa, vaan ne ovat koottuna tämän tutkimuksen liitteessä 6.

Tunnuslukulaskelmat toteutettiin Microsoft Excel -taulukkolaskentaohjelmalla ja niistä koostettiin pylväsdiagrammit yhdistettynä Toimiala Onlinesta saatuihin toimialakohtaisiin tietoihin. Vertailtavaksi toimialaksi valittiin 301 Laivojen ja veneiden rakentaminen, koska sen katsottiin olevan oleellisin osin myös Laivanvarustus Oy:n toimiala.

Tunnuslukuanalyysiin valitut tunnusluvut ovat aiemmin mainituista teemoista kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus. Tunnuslukujen valintaa on ohjannut saatavilla olevat toimialakohtaiset tiedot, joihin saatuja tuloksia on vertailtu. Kannattavuuden alle kuuluvia tunnuslukuja on lukumääräisesti laskettu eniten. Kannattavuuden tarkastelun suurta osuutta voidaan perustella sen perustavanlaatuisella merkityksellä yrityksen toimintaedellytysten kannalta.

Laivanvarustus Oy:n tilikausi alkaa helmikuun ensimmäisestä päivästä ja päättyy seuraavan vuoden tammikuun loppuun. On huomioitavaa, että toimialakohtaisessa vertailussa Toimiala Onlinen tilastotietojen vuodet ovat 2013, 2014 ja 2015. Näin ollen tutkimuksessa on päätetty verrata Laivanvarustus Oy:n tietoja tilikaudelta 2014 tilastotietoihin vuodelta 2013, tilikauden 2015 tietoja vuoden 2014 tilastoihin ja tilikauden 2016 tietoja vuoden 2015 tilastoihin. Tunnuslukuja tarkasteltaessa on syytä myös huomioida yhtiön liiketoiminnan projektiluontoisuudesta johtuvat liikevaihdon erot tilikausien välillä. Liikevaihdot selviävät oikaistuista tuloslaskelmista.

8.1 Kannattavuus

Yrityksen kannattavuus tarkoittaa sen kykyä tuottaa liiketoiminnalla enemmän tuloja kuin mitä tulojen hankkimiseksi on tarvittu menoja. Yrityksen tulot ja menot vaihtelevat tehtyjen investointien, niiden ajoittumisen ja suhdannevaihtelujen mukaan. Kannattavuus määritelläänkin yleensä yrityksen pitkän aikavälin tulontuottamiskyvyksi. (Kallunki & Kytönen 2007, 74.)

Kannattavuutta mitataan jakamalla halutulla tarkastelujaksolla yrityksen tuotot yritystoiminnan sitoman pääoman määrällä. Tämä mahdollistaa erikokoisten yritysten kannattavuuden vertailun. Myös toimiala vaikuttaa yritysten väliseen vertailuun vahvasti, koska esimerkiksi kustannusrakenne saattaa toimialojen välillä vaihdella rajusti.

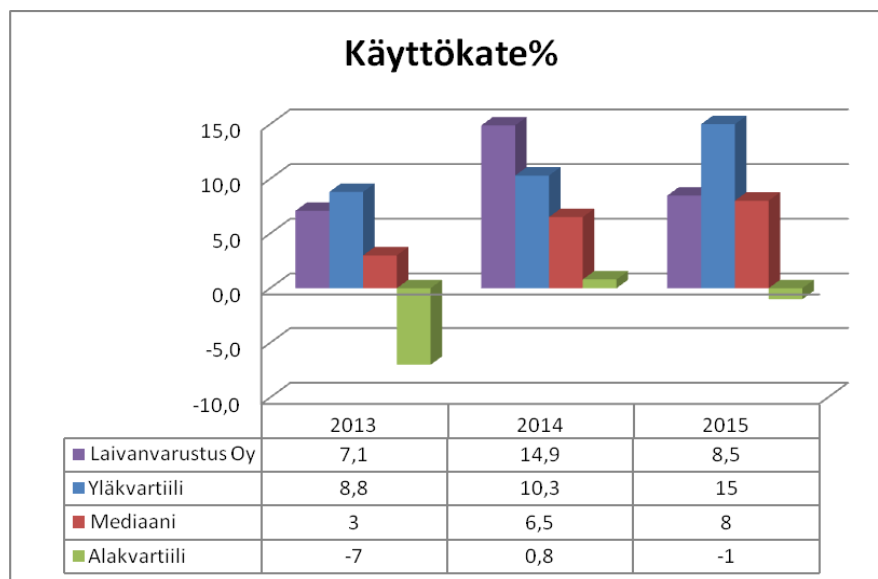
Tässä tutkimuksessa Laivanvarustusyhtiön kannattavuutta, kuten muitakin tunnuslukuja, vertaillaan vain saman toimialan yrityksiin. (Kallunki & Kytönen 2007, 74.).

8.1.1 Käyttökate

Käyttökate kuvaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja. Käyttökate kertoo, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökate on vahvasti toimialasidonnainen, joten sille ei ole järkevää antaa selviä ohjearvoja vaan vertailu on syytä suorittaa vain saman toimialan sisällä. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 55; Balance Consulting 2016.)

On huomioitavaa, että Laivanvarustus Oy:n liiketoimintamalliin kuuluu alihankkijoiden käytön merkittävä osuus. Yritysten erilainen alihankkijoiden käyttö saattaa aiheuttaa haasteita käyttökate vertailtaessa. Esimerkiksi työlainsäädännön johdosta toiminnan hiljentyessä alihankkijoiden käytön kuluja on yksinkertaisempaa ja joustavampaa hallita kuin yrityksen henkilöstökuluja. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 55; Balance Consulting 2016.)

Kuvio 1. Käyttökate 2013–2015

Toimialakohtaisessa vertailussa Laivanvarustus Oy:n käyttökate on ollut kunakin vuonna keskimääräistä parempi. Toisaalta yhtiön käyttökate on vaihdellut vuosittain suurestikin. Vuonna 2013 käyttökate on ollut selvästi lähempänä toimialan yläkvartiilia kuin mediaania, kun taas 2015 käyttökate on ollut hieman yli toimialan mediaanin. Käyttökateen

huippu tarkasteluvälillä ajoittuu vuoteen 2014, jolloin käyttökate on ollut 4,6 prosenttiyksikköä parempi kuin toimialan yläkvartiili.

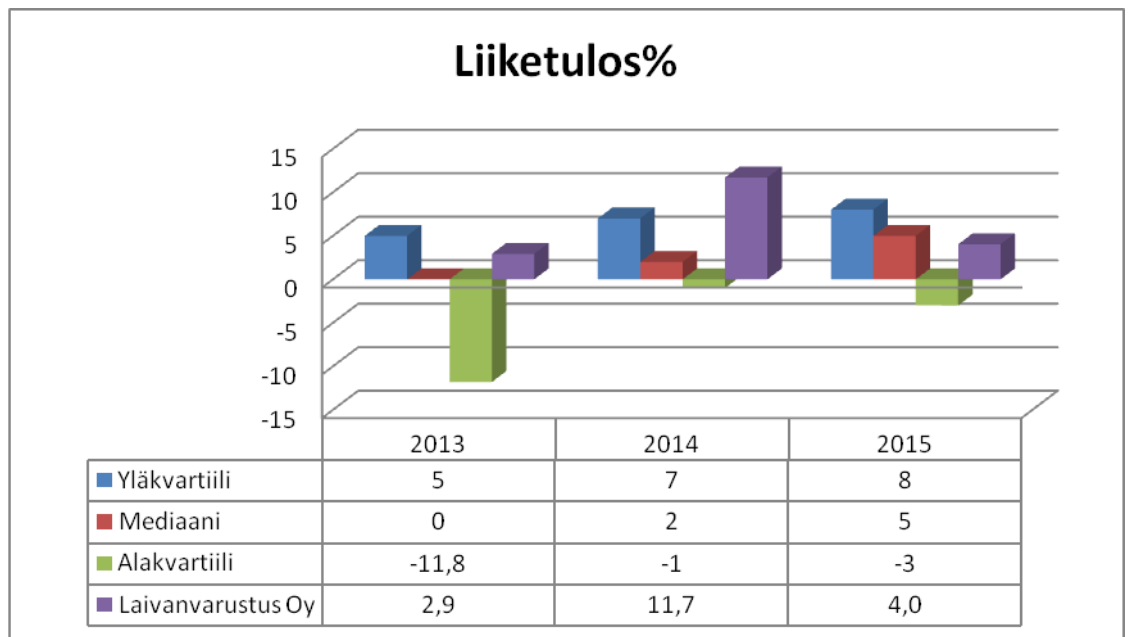
Kaiken kaikkiaan Laivanvarustus Oy:n käyttökate on pysynyt aiemmin mainitusta liikevaihdon vaihtelusta huolimatta keskimääräistä paremmalla tasolla. Käyttökate on yritykselle kehitettävä osa-alue, sillä se tulisi vakiinnuttaa hyvällä tasolla. Toisaalta syytä merkittävään huoleen käyttökateen tippumisen johdosta ei ole, mistä voidaan päätellä yrityksen kulurakenteen olevan kestäväällä tasolla.

8.1.2 Liiketulos

Liiketulos on virallisen tuloslaskelman ensimmäinen välitulos, joka kertoo, kuinka paljon varsinaiseen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Liiketulokseen huomioidaan toimintakulujen lisäksi myös yrityksen käyttöomaisuuden kulumisen johdosta tehtävät poistot. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 56; Balance Consulting 2016.)

Luku soveltuu sekä yksittäisen yrityksen kehityksen että toimialakohtaiseen yritysten väliseen vertailuun. Liiketulos antaa usein käyttökateä paremman vertailukelpoisuuden silloin, kun yritysten toimintojen automaatioasteet eroavat toisistaan. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 56; Balance Consulting 2016.)

Kuvio 2. Liiketulosprosentti 2013–2015

Liiketulosprosenttia arvioitaessa voidaan käyttää seuraavia ohjearvoja:

Yli	10 %	hyvä
Välillä	5–10 %	tydyttävä
Alle	5 %	heikko

(Yritystutkimusneuvottelukunta

2009, 56).

Laivanvarustus Oy:n liiketulosprosentti on ollut vuonna 2013 ohjearvoihin verrattuna heikko, mutta toisaalta selvästi toimialan mediaania parempi. Myös vuonna 2015 liiketulosprosentti on ollut heikolla tasolla ohjearvoista luettuna, ja se on jäänyt myös toimialan mediaanista. Toisaalta liiketulos oli vuonna 2015 parempi kuin heikoimpana vuonna 2013. Vuonna 2014 liiketulos on ollut tarkastelujaksolla huipussaan, ollen 4,7 prosenttiyksikköä parempi kuin toimialan yläkvartiili yltäen myös ohjearvojen mukaisesti reilusti hyvälle tasolle.

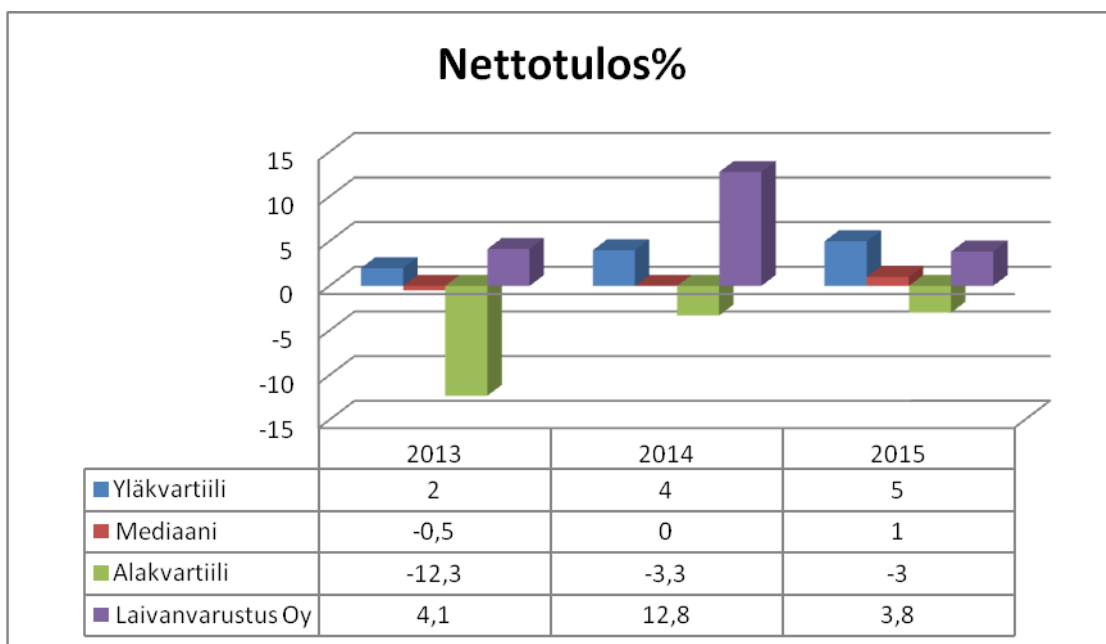
Liiketulos on kulkenut käyttökateen kehityksen mukana loogisesti, joten toimintaa voidaan pitää ainakin näiltä osin vakaana. On myös huomioitavaa, että yhtiö ei ole joutunut alakvartiiliin kaltaisiin hankaluuksiin liiketappion johdosta, eli se on pystynyt tuottamaan liiketulosta koko tarkasteluvälillä. Liiketulosprosentti on kuitenkin yhtiölle kehitettävä osa-alue, jotta se saadaan vakiinnutettua hyvälle tasolle kuten vuonna 2014.

8.1.3 Nettotulos

Nettotulosta voidaan katsoa pidettävän yleisesti yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksena. Se on käytännössä yrityksen omistajille jäävä osuus tilikauden tuloksesta, toimien useimmiten esimerkiksi voitonjakopäätösten pohjana. Jotta toimintaa voidaan pitää kannattavana, tulee yrityksen nettotuloksen olla positiivinen. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 57; Balance Consulting 2016.)

Nettotuloksessa ei ole mukana tuloslaskelman satunnaisia eriä ja tilinpäätösiirtoja. Se ei siis välttämättä ole yhteneväinen tuloslaskelman viimeisen rivin, voitto tai tappio kanssa. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 57; Balance Consulting 2016.)

Kuvio 3. Nettotulosprosentti 2013–2015

Tarkasteltaessa toimialakohtaisia tilastoja, voidaan todeta Laivanvarustus Oy:n nettotulosprosentin olleen hyvällä tasolla etenkin vuonna 2014, jolloin se oli yli kolminkertainen toimialan yläkvartiiliin nähden. Myös vuonna 2013 nettotulosprosentti ylitti yläkvartiilin tason.

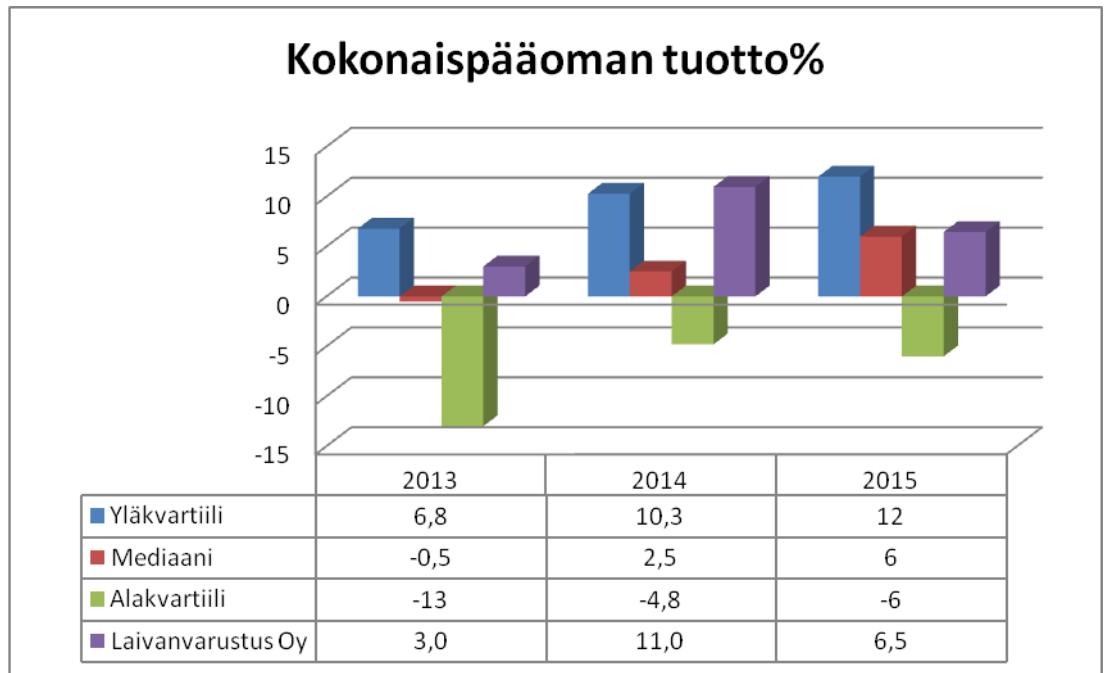
Vuonna 2016 liiketulos on ollut vertailukauden alimmalla tasolla, ollen myös alle yläkvartiilin. Liiketuloksen heikkoa tasoa selittää osaltaan rahoituskulujen merkittävä kasvu, joka on seurausta vieraan pääoman lisääntymisestä. Kuten aiemmissakaan tunnusluvuissa, ei yhtiö ole joutunut kamppailemaan tappiollisen toiminnan kanssa, vaan tunnusluvut ovat pysyneet vaihtelusta huolimatta tuloksenteon puolella. Kuten yllä mainittiin, toiminta on ollut kannattavaa kautta linjan.

8.1.4 Kokonaispääoman tuotto

Kokonaispääoman tuotto on kannattavuuden mittari, johon ei välttämättä vaikuta yrityksen veronmaksupolitiikka tai eri yhtiömuodoista johtuvat eroavat verotuskäytännöt. Luku kertoo, kuinka paljon yritystoimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tilikaudella tuottoa. Tunnusluvussa verrataan tulosta ennen rahoituskuluja ja veroja koko yritystoimintaan sidottuun pääomaan. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 57–59; Balance Consulting 2016.)

Tiivistettynä, tunnusluku kertoo yrityksen kyvystä huolehtia sen käytössä olevasta kokonaispääomasta ja kyvystä muodostaa tuottoa sen sitomille resursseille (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 57–59; Balance Consulting 2016).

Kuvio 4. Kokonaispääoman tuottoaste 2013–2015

Yritystutkimusneuvottelukunta on antanut kokonaispääoman tuotolle seuraavat ohjearvot:

Yli	10 %	hyvä
Välillä	5–10 %	tydyttävä
Alle	5 %	heikko

(Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 59).

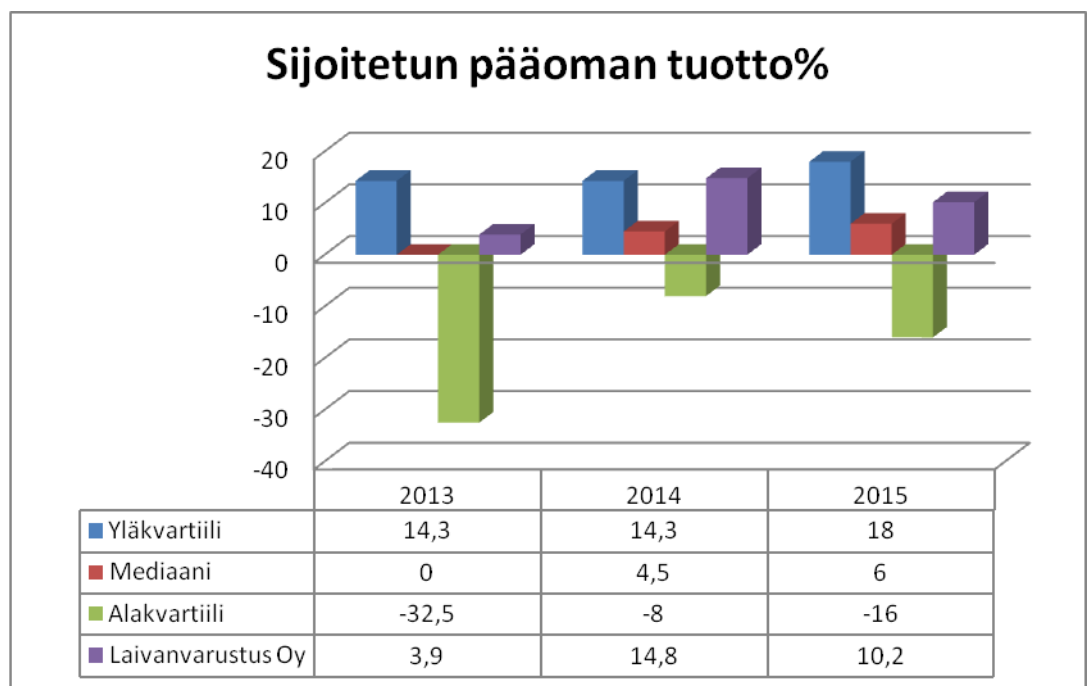
Toimialakohtaisia arvoja tarkasteltaessa voidaan huomata kokonaispääoman tuottoasteiden erojen olevan suuria kvartiilien välillä. Vuonna 2013 sekä alakvartiilin että mediaanin tuottoarvot olivat negatiivisia. Laivanvarustus Oy on pystynyt koko tarkasteluvälin muodostamaan tuottoa kokonaispääomalleen. Tätä voidaan pitää yleiseen tasoon nähden positiivisena ja tässä mielessä toiminnan virettä vakaana.

Yhtiön kokonaispääoman tuottoaste oli korkeimmillaan vuonna 2014, jolloin tuottoaste ylsi yli yläkvartiilin. Korkeimman arvon osuminen vuoteen 2014 on loogista myös muiden tunnuslukujen tietoihin nähden. Kokonaispääoman tuottoasteella mitattuna Laivanvarustus Oy kuuluu parhaimpaan kolmannekseen. Tätä voidaankin pitää yrityksen vahvuutena: se ei tunnuslukujen perustella sido ylimääräistä, tuottamatonta pääomaa.

8.1.5 Sijoitetun pääoman tuotto

Sijoitetun pääoman tuotto on yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysin tuottamista tunnusluvuista. Se mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta, eli tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle eli vieraalle pääomalle. Sijoitetun pääoman vähimmäistuottona on pidetty yrityksen vieraalle pääomalle maksamaa korkoa. Hyvällä kannattavuustasolla toimivan yrityksen sijoitetun pääoman tuotto olisi noustava selvästi vieraan pääoman kuluja suuremmaksi. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 55; Balance Consulting 2016.)

Kuvio 5. Sijoitetun pääoman tuottoaste 2013–2015

Sijoitetun pääoman tuottoasteelle voidaan antaa seuraavat ohjearvot:

Yli	15 %	erinomainen
Välillä	10–15 %	hyvä
Välillä	6–10 %	tydyttävä
Välillä	3–6 %	välttävä
Alle	3 %	heikko

(Balance Consulting 2016).

Laivanvarustus Oy on yltänyt sijoitetun pääoman tuottoasteellaan toimialan mediaanin yli kaikkina tarkasteltavina vuosina. Toisaalta tuottoaste oli vuonna 2013 ohjearvallisesti silti välttävällä tasolla, mistä voidaankin päätellä toimialan sisällä hyvän tuottotason saavuttamisen vaikeus.

Vuoden 2013 jälkeen Laivanvarustus Oy:n sijoitetun pääoman tuottoaste on ollut ohjearvollisestikin hyvällä tasolla. Heikommasta vuodesta 2013 huolimatta yrityksen sijoitetun pääoman tuottoaste on kuitenkin vahvuus. Tähän on osaltaan myötävaikuttamassa myös tuottoa vaativan vieraan pääoman määrän vähäisyys, mikä itsessään sekin on hyvä merkki yrityksen toiminnasta.

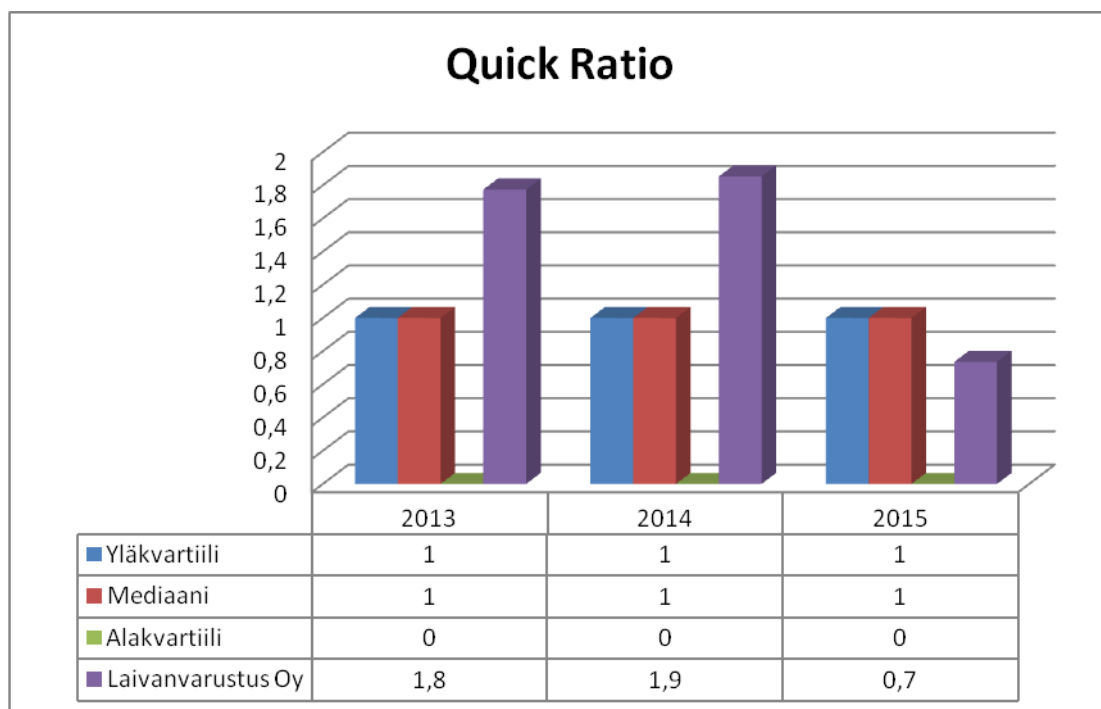
8.2 Maksuvalmius

Maksuvalmius tarkoittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista maksusitoumuksistaan niiden erääntyessä. Maksuvalmiuden ollessa riittävällä tasolla yrityksen ei tarvitse turvautua lähtökohtaisesti kalliiseen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Tämä edellyttää kuitenkin yritykseltä riittäviä määriä kassavarantoja, joiden pitää olla tarpeeksi nopeasti muutettavissa rahaksi. Laivanvarustus Oy:n maksuvalmiuden tunnuslukuja verrattiin tutkimuksessa toimialan yleiseen tasoon. (Kallunki & Kytönen 2007, 84.)

8.2.1 Quick ratio

Quick ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista velvoitteistaan nopeasti rahaksi muutettavalla omaisuudellaan. Tunnusluku mittaa yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskurin määrää. Rahoituspuskurilla tarkoitetaan yrityksen varantojen riittävyyttä mahdollisiin yllättäviin menoihin. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 66; Balance Consulting 2016.)

Kuvio 6. Quick ratio 2013-2015

Quick ration suositusarvo on 1, jolloin yrityksen rahoitusomaisuus kattaa täysin lyhytaikaisten velkojen määrän. Viitteelliset ohjearvot ovat seuraavat:

Yli	1,5	erinomainen
Välillä	1–1,5	hyvä
Välillä	0,5–1	tydyttävä
Välillä	0,3–0,5	välttävä
Alle	0,3	heikko

(Balance Consulting 2016).

Laivanvarustus Oy on yltänyt erinomaiseen quick ratioon vuosina 2013 ja 2014. On huomioitavaa, että sekä toimialan mediaanin että yläkvartiilin arvot tunnusluvulle ovat tarkasteluvälillä samat. Laivanvarustus Oy ylitti molemmat vuosina 2013 ja 2014.

Quick ration kehitystä tarkasteltaessa voidaan todeta sen laskeneen selvästi vuonna 2015. Laskun takana on yrityksen lisääntynyt lyhytaikainen vieras pääoma ja vähentynyt rahoitusomaisuus. Aiemmin mainittu tilinpäätöksestä eliminoitu tuotekehityshanke on sitonut yrityksen rahoitusomaisuutta, ja toisaalta tilinpäätöstiedoista voidaan todeta lyhytaikaisen vieraanpääoman sisältävän merkittävän osuuden, noin 28 % voitonjakovelkoja. Nämä seikat huomioon ottaen myös vuoden 2015 quick ratio-arvoa voidaan pitää hyvänä.

Laivanvarustus Oy:n quick ration arvon laskemisesta vuonna 2015 huolimatta yrityksen maksuvalmius ilman vaihto-omaisuutta, jota quick ratiassa ei huomioida, on hyvällä tasolla. Yritys selviytyy siis lyhytaikaisista vieraan pääoman velvoitteistaan ajallaan. Toisaalta yrityksen hyvä omavaraisuusaste, joka esitellään tässä tutkimuksessa myöhemmin, puoltaa yrityksen mahdollisuutta tukeutua lyhytaikaiseen rahoituksen tarpeen vaatiessa.

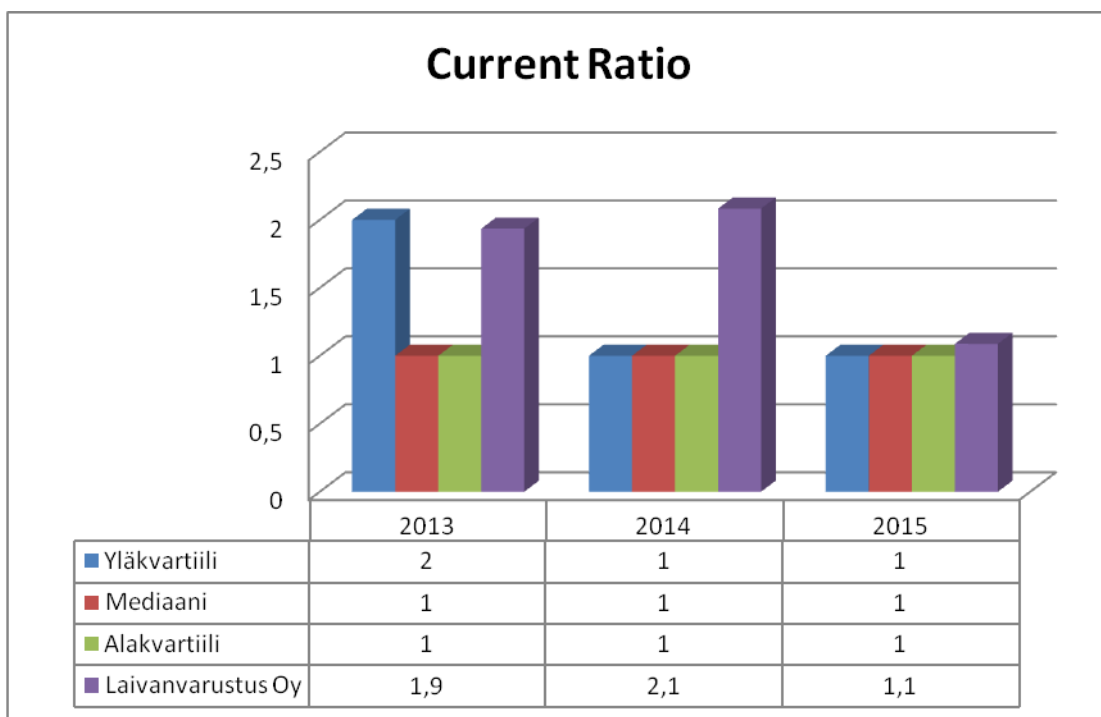
8.2.2 Current ratio

Current ratio mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä. Luvun tarkoitus on verrata nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. Current ratiassa tarkasteluperspektiivi on quick ratiota pidempi; siinä otetaan mukaan myös yrityksen vaihto-omaisuus. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 67; Balance Consulting 2016.)

Current ratioon tunnuslukuna tulee suhtautua hieman kriittisesti, koska vaihto-omaisuuden arvostamisessa etenkin toimialakohtaisesti saattaa

olla suuria eroja niiden tarkkuuden ja realistisuuden suhteen. On myös huomioitavaa, että tunnusluku kuvaa maksuvalmiutta vain tilinpäätöshetkellä. Tilikauden aikana maksuvalmius saattaa vaihdella voimakkaasti ja tilanne tilinpäätöshetkellä voi olla siis normaalista selvästi poikkeava. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 67; Balance Consulting 2016.)

Kuvio 7. Current ratio 2013–2015

Current ration ohjearvoina voidaan seuraavia lukuja:

Yli	2	hyvä
Välillä	1–2	tydyttävä
Alle	1	heikko

(Yritystutkimusneuvottelukunta

2009, 67).

Laivanvarustus Oy:n maksuvalmius current ratiolla mitattuna on ollut hyvällä tasolla vuosina 2013 ja 2014. Vuonna 2014 se on ollut kaksinkertainen toimialan yläkvartiiliin nähden, mitä voidaan pitää erityisen vahvana. Ohjearvoihin nähden current ratio on ollut tyydyttävä vuonna 2015, mutta toimialan yleistä tasoa tarkasteltaessa voidaan todeta maksuvalmiuden olleen hyvä sen ylittäessä toimialan huippuarvon.

Kuten quick ration esittelyn kohdalla, voidaan current rationkin kohdalla todeta yhtiön lyhytaikaisen vieraan pääoman sisältävän merkittävän määrän voitonjakovelkoja ja rahoitusomaisuuden pienentyneen investointien johdosta. Nämä seikat huomioon ottaen Laivanvarustus

Oy:n lyhyen aikavälin maksuvalmiutta voidaan pitää yrityksen vahvuutena.

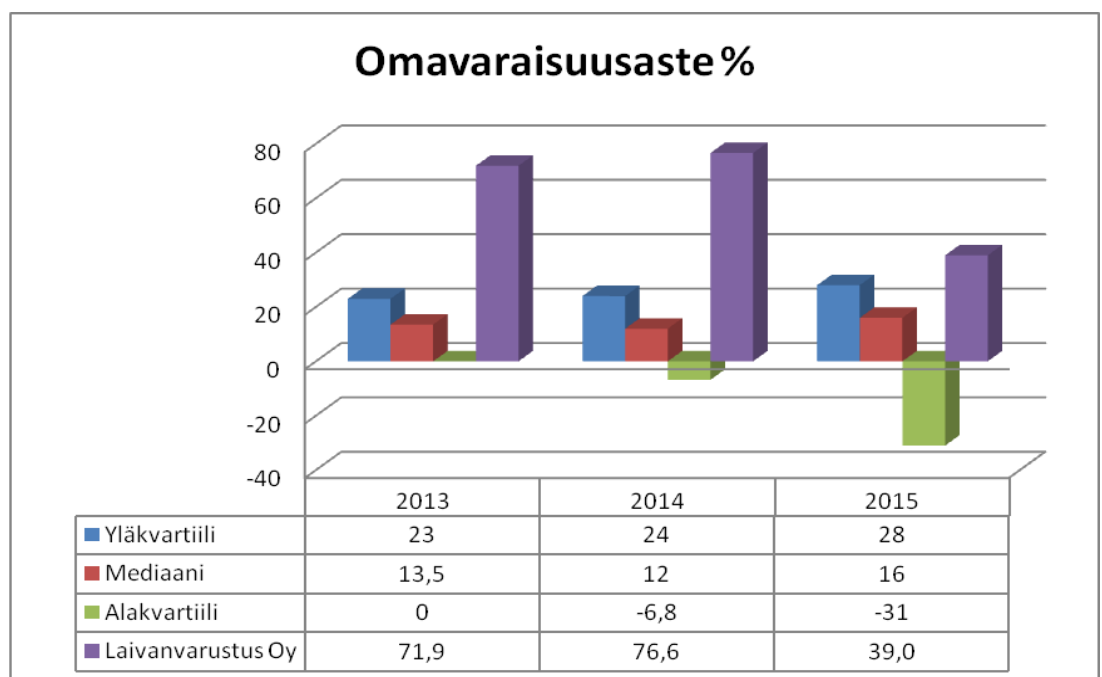
8.3 Vakavaraisuus

Siinä missä maksuvalmius tutki yrityksen lyhyen aikavälin maksukykyä, on vakavaraisuuden tutkimisella tarkoitus selvittää yrityksen kyky selviytyä taloudellisista velvoitteistaan pitkällä aikavälillä. Yrityksen vakavaisuus kertoo sen kyvystä sietää liiketoiminnan vaihtelua, esimerkiksi tappiollista toimintaa. Vakavaraisuus antaa yritykselle myös mahdollisuuden vieraan pääoman lisäämiseen, jota se voi käyttää vaikka liiketoiminnan kehittämiseen. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 61; Balance Consulting 2016.)

8.3.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä sekä kykyä selviytyä vieraan pääoman aiheuttamista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osa yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä parempi arvo on, sitä vakaammalle pohjalle yhtiön toiminta rakentuu. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 61; Balance Consulting 2016)

Kuvio 8. Omavaraisuusaste 2013–2015

Omavaraisuusasteelle on annettu seuraavat ohjearvot:

Yli	40 %	hyvä
Välillä	20–40 %	tydyttävä

Alle 20 % heikko

(Yritystutkimusneuvottelukunta

2009, 62).

Laivanvarustus Oy:n omavaraisuutta tarkasteltaessa on ensimmäisenä syytä kiinnittää huomiota toimialan omavaraisuusasteen huonoon tasoon. Toimialan yläkvartiilin omavaraisuusasteet ovat kunakin vuonna lähempänä heikkoa tasoa kuin hyvää. Tämän voidaan katsoa kertovan alalla toimimisen vaativan merkittävää määrää vierasta pääomaa toiminnan rahoittamiseksi. Se taas voi olla seurausta siitä, että ennen kuin liiketoiminnasta saatava kassavirta konkretisoituu, vaatii toiminta merkittäviä investointeja.

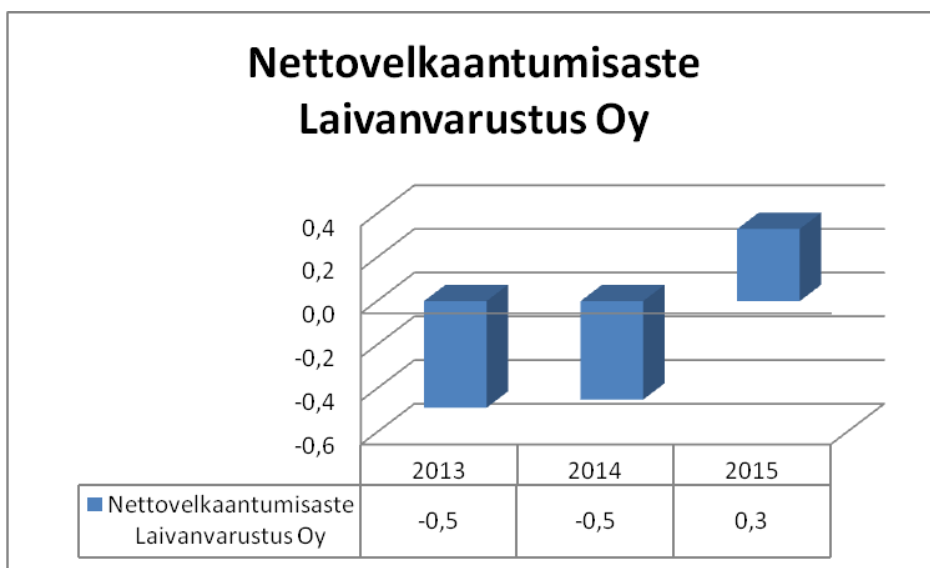
Edellä mainitut seikat huomioon ottaen omavaraisuusaste on Laivanvarustus Oy:n yksimerkittävimmistä vahvuuksista. Yhtiön omavaraisuusaste on ollut vuosina 2013 ja 2014 yli 70 %. Tätä voidaan pitää paljon pääomaa vaativalla alalla selvästi kovana saavutuksena.

Vuoden 2015 omavaraisuusaste on laskenut aiemmista vuosista selvästi. Tarkasteltaessa omavaraisuusastetta on syytä huomioida voitonjakovelkojen suurehko määrä lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa. On myös syytä ottaa huomioon oman pääoman oikaisut, vaikka samaan aikaan oikaistiin pitkäaikaista vierasta pääomaa. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen yhtiön omavaraisuusastetta voidaan pitää hyvänä.

8.3.2 Nettovelkaantumisaste

Nettovelkaantumisasteella kuvataan yrityksen velkaantuneisuutta. Tunnusluvulla mittataan yrityksen korollisen nettovelan ja oman pääoman suhdetta. Nettovelka saadaan kun yrityksen korollisista veloista vähennetään likvidit rahavarat. Luku kertoo, mikä on omistajien yritykseen sijoittamien omien pääomien ja rahoittajilta lainattujen korollisten velkojen keskinäinen suhde. (Balance Consulting 2016.)

Kuvio 9. Nettovelkaantumisaste Laivanvarustus Oy 2013–2015

Tunnusluvun ohjearvona voidaan pitää lukua 1, jonka alle jäävä nettovelkaantumisaste on hyvä (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 53).

Laivanvarustus Oy:n nettovelkaantumisaste on ollut koko tarkasteluvälillä erinomainen. Vuosina 2013 ja 2014 nettovelkaantumisaste on ollut negatiivinen, mikä käytännössä tarkoittaa, että yhtiö nettovelaton. Nettovelattomuus tarkoittaa siis sitä, että yhtiöllä ei ole korollista velkaa, tai että velat voidaan maksaa kassavaroista.

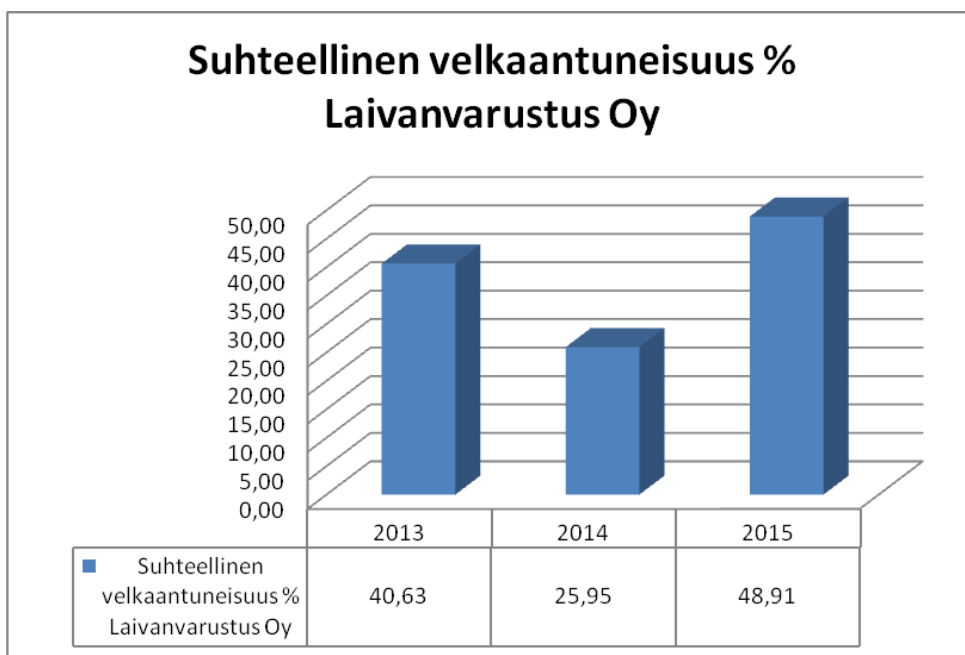
Toimialakohtaisissa tilastoissa ei ollut käytettävissä toimialan yleisiä nettovelkaantumisastetietoja. Ohjearvoihin nähden Laivanvarustus Oy:tä voidaan pitää erittäin vakavaraisena yhtiönä. Vuonna 2015 yhtiön nettovelkaantumisaste on saanut positiivisen lukuarvon, mikä selittyy yhtiön ottamalla korollisella velalla. Velkaantumisaste on siitä huolimatta pysynyt erinomaisella tasolla ja tämä tieto tukee hyvän omavaraisuusasteen luomaa kuvaa yrityksen vakavaraisuudesta.

8.3.3 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa yrityksen velkojen suhdetta toiminnan laajuuteen. Tässä tunnusluvussa yrityksen kokonaisvelat suhteutetaan liikevaihtoon.

Jos yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on korkea, se edellyttää vastaavasti myös hyvää liiketulosta vieraan pääoman velvoitteista selviämiseksi. Tunnusluku on toimialasidonnainen, mutta sitä voidaan karkeammalla tasolla vertailla myös ohjearvoihin. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 62.)

Kuvio 10. Suhteellinen velkaantuneisuus Laivanvarustus Oy 2013–2015

Suhteelliselle velkaantuneisuudelle on annettu seuraavat ohjearvot:

Alle	40 %	Hyvä
Välillä	40–80 %	Tyydyttävä
Yli	80 %	Heikko

(Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 62).

Laivanvarustus Oy:n suhteellinen velkaantuneisuus on ollut parhaimmillaan vuonna 2014. Tätä selittää vahvasti se, että vieraan pääoman osuus on silloin ollut tarkasteluvuosista selvästi pienimmillään. Vuonna 2013 suhteellinen velkaantuneisuus on ollut myös käytännössä ohjearvoihin nähden hyvällä tasolla.

Toimialakohtaisissa tilastoissa ei ollut käytettävissä suhteellisen velkaantuneisuuden yleisiä arvoja toimialalla. Mikäli toimialan yleiset arvot noudattelevat omavaraisuusasteen mukaista linjaa edes hieman, voidaan karkeasti olettaa, että Laivanvarustus Oy selviytyisi vastaavassa vertailussa hyvin myös suhteellisen velkaantuneisuuden kohdalla vuosina 2013–2014.

Vuoden 2015 suhteellinen velkaantuneisuus on noussut yli 40 prosenttiyksikön, mikä ohjearvollisesti tekee siitä tyydyttävän. Kyseisen vuoden arvo on uskottava, sillä vaikka liikevaihto on reilusti kasvanut, on yhtiöllä myös selvästi enemmän vierasta pääomaa. Huolimatta vuoden 2015 pienestä pudotuksesta, on Laivanvarustus Oy:n vakavaraisuus suhteellisen velkaantuneisuuden mittarilla vähintään tyydyttävällä tasolla joka vuosi.

Tunnuslukujen tarkastelu osoittaa vakavaraisuuden huonontuneen hieman tuoreimmalla tilikaudella. Tulevaisuuden kannalta yhtiön saattaa olla syytä miettiä, miten investoida ja kasvattaa liikevaihtoa ilman, että vieraan pääoman osuus nousee liian suureksi. Toisaalta vakavaraisuuden tarkastelu osoittaa, että yhtiöllä on vielä järkevä mahdollisuus turvautua vieraaseen pääomaan toiminnan rahoittamiseksi.

8.4 Yhteenveto tunnusluvuista

Laivanvarustus Oy:n taloudellinen tila verrattuna toimialan yleiseen tasoon on vahva koko tarkasteltavalla aikajaksolla, etenkin tilikausilla 2014 ja 2015. Vuoden 2013 tilastoissa yhtiö ylsi kahdeksasta mitatusta tunnusluvusta toimialan yläkvartiiliin kolmella ja mediaaniin viidellä tunnusluvulla. Alakvartiiliin yhtiön tunnusluvuista ei joutunut yhtään.

Selkeää vahvinta osa-aluetta vuoden 2013 osalta on haastavaa nostaa esiin. Kaikista osa-alueista eli kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta yläkvartiiliin ylsi yksi tunnusluku kustakin. Vahvimpina ominaisuuksina voidaan kuitenkin pitää yhtiön omavaraisuusastetta, quick ratiota ja nettotulosta. Toisin sanoen yhtiöllä oli kyseisenä vuonna pääomastaan merkittävä osa omaa pääomaa, sillä oli hyvä rahoituspuskuri, eli riittävästi nopeasti rahaksi muutettavaa omaisuutta sekä sen varsinainen liiketoiminta oli selvästi kannattavaa.

Vuoden 2014 tilastot, joihin tilikautta 2015 verrattiin, ovat Laivanvarustus Oy:n kannalta hyvin selkeät: se ylsi kaikilla mittareilla toimialan yläkvartiiliin tai sen yli. Tässä kohtaa kehitys tilikaudesta 2014 tilikauteen 2015 oli vahvaa. Yhtiön vahvimmat ominaisuudet tilikaudella 2015 olivat kannattavuus, muilta osin kuin sidottuun pääomaan suhteutettuna, ja vakavaraisuus sen kaikilla tutkimukseen valituilla tunnusluvuilla mitattuna. Toisin sanoen oman pääoman määrä oli erittäin hyvällä tasolla, ja liiketoiminta oli todella kannattavaa. Toisaalta muutkin mitatut ominaisuudet olivat toimialan yläkvartiilissa, joten toiminta oli kautta linjan taloudellisesti vahvaa.

Tilikausi 2016, eli tilastovuosi 2015, on pelkästään luvuilla mitattuna yhtiön heikoin tarkastastelujaksolla. Yläkvartiiliin ylsivät tunnusluvuista current ratio ja vakavaraisuus, vaikka kummatkin olivat laskeneet edellisvuodesta. Kyseisenä vuonna osumia tuli myös alakvartiiliin, tunnusluvuista sinne päätyivät quick ratio ja liiketulosprosentti. Toisin sanoen yhtiön lyhyen aikavälin maksuvalmius oli heikentynyt ja liiketoiminnan tuotoista oli jäänyt vähemmän jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Vuoden 2015 arvojen tippumista edellisiin nähden selittää vieraan pääoman lisääntyminen yhtiössä. Laivanvarustus Oy on investoinut vahvasti ja se ei tässä tapauksessa voi olla heijastumatta tunnuslukuihin.

Laivanvarustus Oy:n vakavaraisuutta tutkittaessa haasteita aiheutti toimialatilastojen puutteellisuus tämän osa-alueen kohdalla. Saatuja tunnuslukuja verrattiin kuitenkin ohjeellisiin viitearvoihin. Vuosina 2013 ja 2014 yhtiön vakavaraisuus on ollut hyvällä tasolla kautta linjan, mutta vuoden 2015 osalta tilanne ei ole yhtä hyvä. Tilanteen ei voida kuitenkaan yhden heikomman vuoden otannalla katsoa olevan merkittävästi heikentynyt. Yhtiössä saattaa kuitenkin olla syytä pohtia, miten yhtiön toimintaa ja varallisuutta saadaan kasvatettua lisäämättä samalla vieraan pääoman osuutta liikaa liian lyhyessä ajassa. Yhtiön vahvin osa-alue on liiketoiminnan kannattavuus, joka lähtökohtaisesti antaa mahdollisuuden rahoittaa toimintaa tulorahoituksen kautta.

9 RAHOITUSLASKELMAT

Rahoituslaskelman tarkoitus on kertoa, mistä lähteistä rahoitusta on tilikauden aikana saatu ja mitkä ovat olleet rahan käytön kohteet. Kirjanpitoasetuksen mukaan rahoituslaskelmasta tulee käydä ilmi liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 53; Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339.)

Rahoituslaskelmassa liiketoiminnan rahavirta kuvaa sitä, missä määrin rahavaroja liiketoiminnasta syntyy ja missä määrin niitä käytetään varsinaisessa liiketoiminnassa. Liiketoiminnan rahavirta siis määrittelee rahavirran riittävyyden minimitason ja rahavirran tulisi olla positiivinen, jotta yritys voisi lähtökohtaisesti selvitä sillä juoksevan toiminnan menoistaan. Negatiivinen liiketoiminnan rahavirta tarkoittaa, että yritys joutuu turvautumaan olemassa olevaan rahoituspuskuriinsa tai lisäämään sitä ottamalla velkaa, myymällä kiinteää omaisuuttaan tai jopa kauppaamalla osakkeitaan. Tämä tarkoittaa pitkällä tähtäimellä sitä, että jatkuva negatiivinen liiketoiminnan rahavirta ajaa yrityksen merkittäviin taloudellisiin vaikeuksiin, pahimmillaan konkurssiin. (KHT-yhdistys 2014, 24; Kirjanpitolautakunta 2007.)

Investointitoimintaa on taseen pysyviin vastaaviin luettavien hyödykkeiden tai sijoitusten hankkiminen ja myyminen tai muu luovuttaminen. Investointitoiminta on pitkällä aikavälillä yrityksen toiminnan jatkuvuuden ja kasvun edellytys: sitä tehdään rahavirtojen kerryttämiseksi tulevaisuudessa. Liiketoiminnan rahavirran tulisi olla positiivinen, jotta yrityksellä jäisi rahavirtaa käytettäväksi investointeihin. Muussa tapauksessa yritys joutuu turvautumaan vieraaseen pääomaan investointitoimintaa harjoittaakseen. (KHT-yhdistys 2014, 24; Kirjanpitolautakunta 2007.)

Rahoitustoiminta on yrityksen toiminnan rahoittamista vieraalla tai omalla pääomalla. Rahoituslaskelmassa rahoituksen rahavirran tulee osoittaa oman ja vieraan pääoman muutos tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirrasta lukijan tulisi voida päätellä, miten liike- ja investointitoiminnan tuloksena saatu mahdollinen negatiivinen rahavirta on rahoitettu. Siitä pitäisi myös selvittää, onko positiivisella rahavirralla maksettu vieraan pääoman velvoitteita ja voitonjakoa vai jätetty yrityksen pankkitilille likvideiksi varoiksi. (KHT-Yhdistys 2014, 28.)

Niin sanottua vapaata kassavirtaa, eli sitä kassavirtaa, joka syntyy kun liiketoiminnan kassavirrasta vähennetään investoinnit, on myös syytä tarkastella rahoituslaskelmasta. Vapaa kassavirta kertoo, kuinka paljon yritykselle jää rahaa lainojen lyhennyksiin ja voitonjakoon. Mitä suurempi yrityksen vapaa kassavirta on, sitä paremmat edellytykset liiketoiminnan joustavalle kasvulle ja kehittämiselle sillä voidaan katsoa olevan. (KHT-Yhdistys 2014, 25.)

Rahavarojen muutoksen käsittely on rahavirtoihin pohjautuvan rahoituslaskelman viimeinen osio. Siinä kuvataan yrityksen kassavarojen muutosta liiketoiminnan aikana. Yrityksen rahavaroiksi lasketaan käteinen raha, pankkitilivarat, pankkitalletukset ja muut lyhytaikaiset sijoitukset, mikäli ne ovat helposti realisoitavissa tiedossa olevaan rahamäärään. (KHT-Yhdistys 2014, 29.)

Tässä tutkimuksessa rahoituslaskelmat on laadittu Laivanvarustus Oy:n koko liiketoiminnasta tarkoittaen, että tuotekehitysprojektin vaikutuksia ei ole eliminoitu. Tähän ratkaisuun on päädytty siksi, että vaikka tunnuslukuanalyysissä vaikutukset on eliminoitu pääliiketoiminnan taloudellisen tilan tutkimiseksi, on projekti vaikuttanut yrityksen rahavarantojen liikenteeseen.

Tuotekehitysprojektia ei ole mielekästä jättää huomiotta rahoituslaskelmassa, sillä siihen käytetyt rahat ovat toisaalta poissa yrityksen muusta käytöstä. Voidaan myös katsoa, että lainattu pääoma on osittain käytössä myös muuhun toimintaan. Tuotekehitysprojekti on tässä mielessä osa yrityksen kokonaisvaltaista toimintaa, eikä sitä voida jättää huomiotta.

Rahoituslaskelmat on toteutettu epäsuoran rahoituslaskelman mallin mukaisesti. Laskelman mallikaava on liitteessä 7. Käytetty laskelma on Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukainen. (Kirjanpitolautakunta 2007.)

Taulukko 3. Laivanvarustus Oy:n rahoituslaskelmat 2014–2016

Rahoituslaskelmat	2014	2015	2016
Liiketoiminta			
Tulorahoitus			
Liikevoitto ilman poistoja	55 231	127 871	145 715
Rahoitustuotot	10 123	12 309	8 456
Rahoituskulut	5 628	5 094	-12 129
Satunnaiset erät	0	0	0
Verot	-493	-1 895	-2 078
Käyttöpääoman muutos			
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	-10 900	0	-317 420
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	-93 435	42 581	-274 963
Lyhytaik. Velat, lisäys (+), vähennys (-)	111 973	-93 669	338 922
Liiketoiminnan kassavirta	78 127	92 291	-113 498
Investoinnit	-77 496	-66 288	-551 501

Kassavirta ennen rahoitusta	631	26 003	-664 999
Rahoitus			
Talletukset, lisäys (-), vähennys (+)	31 512	-91 668	19 782
Pitkäaikaiset lainat, lisäys (+), vähennys (-)	0		40 945
Lyhytaikaiset lainat, lisäys (+), vähennys (-)	0		175 864
Saadut ennakkomaksut, lisäys (+), vähennys (-)	0		100 500
Pakolliset varaukset, lisäys (+), vähennys (-)	0		0
Osingot	-189 507	-54 808	21 945
Maksettu osakeanti	0	0	0
Laskelman muk. Rahavarojen lis (+), väh (-)	-157 364	-120 473	62 544
Rahat ja pankkisaamiset kauden alussa	298 951	285 095	126 529
Rahavarat (kassa + pankkitilit)	141 587	164 622	189 073

Laivanvarustus Oy:n liiketoiminnan kassavirta on ollut vuosina 2013 ja 2014 merkittävässä määrin positiivinen, mikä on ensinnäkin merkki kannattavasta toiminnasta. Käyttöpääoman muutoksissa sekä lyhytaikaiset saamiset että lyhytaikaiset velat ovat lisääntyneet selvästi. Tätä voidaan selittää työhön merkityn lähdemateriaalin ulkopuolelta liikevaihdon selvällä kasvulla vuoteen 2012 nähden. Liikevaihdon kasvu on merkinnyt myyntisaamisten määrän selvää kasvua, joka näkyy laskelmassa saamisten lisääntymisenä. Lyhytaikainen vieras pääoma taas on kasvanut voitonjakovelkojen lisääntymisen sekä kasvaneiden henkilöstökulujen ja niiden jaksotusten aiheuttamasta siirtovelkojen lisääntymisestä.

Positiivinen kassavirta tarkoittaa toiseksi myös sitä, että yritykselle on jäänyt likvidiä eli maksukykyistä rahavirtaa käytettäväksi investointeihin. Kuten rahoituslaskelmasta käy ilmi, yhtiö on käyttänyt vuonna 2013 lähes koko liiketoiminnan rahavirtajäämänsä investointeihin. Tämän on mahdollistanut rahoituksen rahavirta, jossa vieras pääoma ei ole sitonut yrityksen rahan käyttöä.

Vapaata kassavirtaa ei ole vuonna 2013 jäänyt merkittävässä määrin. Tästä huolimatta osinkoja on maksettu reilusti, minkä on mahdollistanut yrityksen riittävät rahavarat ja vahva omavaraisuusaste, jossa vieras pääoma ei aiheuta maksuveltoja. Vapaa kassavirta siis kertoo, kuinka paljon yritykselle jää rahaa lainojen lyhennyksiin ja voitonjakoon.

Lähtökohtaisesti vahvan omavaraisuuden pohjalta ponnistava kannattava liiketoiminta lisää yrityksen likvidejä varoja, mutta niiden kasvuun saattaa

vaikuttaa myös mahdollinen investoinneista pidättäytyminen. Tämän taustatekijän tutkiminen Laivanvarustus Oy:n kohdalla ei kuitenkaan ole mahdollista, sillä yrityksen tilinpäätöstietoja ei tutkittu aiemmilta vuosilta.

Vuoden 2014 osalta rahavirtojen tilanne on hyvin samansuuntainen kuin vuonna 2013. Huomionarvoista on se, että yrityksen liiketoiminnan rahavirta on vahvempi kuin aiempina vuonna, ja koska investointitaso on hieman matalampi, on yhtiön vapaa kassavirta selvästi vuodentakaista suurempi. Käyttöpääomassa näkyy liikesaamisten ja lyhytaikaisen velan vähentyminen. Tämän selittää se, että yritys on saanut edellisen vuoden myyntisaamisista maksusuoritukset ja toisaalta maksanut ostovelkansa pois. Samantasoinen liikevaihto ei ole aiheuttanut merkittäviä heilahduksia edellisten suhteen. Rahoituslaskelman lopussa ilmoitetun rahavarojen määrän suhteen vuosi 2014 on hyvin yhteneväinen vuoden 2013 kanssa. Tämä tarkoittaa yrityksen likvidien varojen pysymistä vakaalla tasolla.

Vuoden 2016 osalta liiketoiminnan rahavirta on negatiivinen. Rahavirran kääntyminen aiemmilta vuosilta poiketen negatiiviseksi selittyy kolmella päätekijällä, joista ensimmäinen on yrityksen vaihto-omaisuuden määrän merkittävä kasvu. Toiseksi liikesaamisten määrä on edelleen lisääntynyt. Kumpaakin tekijää voidaan pitää johdannaisina kasvaneesta liiketoiminnasta. Kolmas rahavirran negatiivisuuteen vaikuttanut asia on rahoituskulujen lisääntyminen, mikä taas yksinkertaisesti johtuu lisääntyneestä vieraasta pääomasta.

Negatiivinen liiketoiminnan rahavirta tarkoittaa myös sitä, että investointitoiminnalle on tarvinnut hakea rahavaroja muualta, joko omasta rahoituspuskurista tai vieraasta pääomasta. Vuoden 2016 investointitaso on aiempiin vuosiin nähden moninkertainen, ja rahoituksen rahavirrasta voidaan todeta, että varat investointitoimintaan on hankittu vieraalla pääomalla. Sekä pitkäaikainen että lyhytaikainen velkapääoma on yrityksessä lisääntynyt.

Kaiken kaikkiaan rahoituslaskelmista käy ilmi, että Laivanvarustus Oy:n liiketoiminnan kassavirta on hyvällä tasolla. Tämä on mahdollistanut vuosittaiset investoinnit, joista selvästi suurimmat on tehty tilikaudella 2016. Kyseisen vuoden investointeja yhtiö on rahoittanut vieraalla pääomalla. Rahoituslaskelmista tehdyt tulkinnat vahvistavat tunnuslukuanalyysin antamia tietoja kannattavasta liiketoiminnasta. Suuret investoinnit ja vieraan pääoman osuuden lisääntyminen selittävät myös osaltaan aiempien vuosien hyvien tunnuslukujen pienoista laskemista vuodelle 2015.

10 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tilinpäätösanalyysin avulla tutkia Laivanvarustus Oy:n taloudellisen tilan kehitystä kolmen viimeisimmän tilikauden ajalta. Tilinpäätöstietojen oikaisemisen jälkeen tehtiin tunnuslukulaskelmat valituista kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuista. Oikaisutoimenpiteet olivat suurimmalta osin yksinkertaisia, mutta viimeisimmän tilikauden taseessa jouduttiin toimenpiteitä soveltamaan.

Laivanvarustus Oy:n tunnuslukuja vertailtiin toimialan tilastoihin ja yleisiin ohjearvoihin. Tunnuslukujen valintaan vaikutti toimeksiantoyrityksen toimialasta laaditut tilastot. Kokonaisuudessaan tunnusluvuista saatiin tehtyä luotettavat tulkinnat perusteluineen. Tunnuslukuanalyysin jälkeen tehtiin yhteenveto saaduista tuloksista luvun 8 loppuun.

Tutkimusongelma saatiin käytetyillä menetelmillä ratkaistua. Kolmen tilikauden tarkasteluväli havaittiin riittäväksi yhtiön taloudellisen tilan selvittämiseksi. Useamman kuin kolmen tilikauden tarkastelu olisi tuottanut suuremman määrän havaintoja, mutta olisi aiheuttanut epävarmuutta tiedon ajankohtaisuudesta.

Laadullinen tutkimus ja tapaustutkimus olivat validit menetelmät yrityksen taloudellisen kehityksen tarkasteluun. Kvalitatiivisella tutkimuksella pyrittiin saavuttamaan mahdollisimman syvälinen kuvaus tutkimuksen kohteesta hyödyntämällä tilinpäätöstietoja, toimialan tilastoja ja tunnuslukujen yleisiä ohjearvoja. Tutkimuksesta on eroteltavissa joitakin määrälliselle tutkimukselle ominaisia tyylejä, kuten mainittu toimialatilastojen käyttö.

Tutkimuksessa pyrittiin saavuttamaan käytännön hyödynnettävyyttä. Tämä tavoite katsottiin lähtökohtaisesti saavutetun. Tutkimuksen aikana käytetyillä menetelmillä löydettiin yhtiön toiminnan vahvuudet ja kehitettävät osa-alueet taloudellisesta näkökulmasta. Lopullisen käytön arviointi jää kuitenkin toimeksiantajalle.

Lähteet

Kallunki J-P. & Kytönen E. 2007. Uusi tilinpäätösanalyysi. 6., painos, Helsinki: Talentum Media Oy

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339>. Viitattu 12.9.2016.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>. Viitattu 12.9.2016.

Kirjanpitolautakunnan yleisohje rahoituslaskelman laatimisesta 30.01.2007. Saatavilla: <http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/C317758065730280C22573D60051B817?openDocument>

KHT-Media Oy. 2014. Rahoituslaskelma. 6., uud.painos, Helsinki: KHT-Media Oy

Leppiniemi J. & Kyykkänen T. 2015 Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 9., uudistettu painos, Helsinki: Talentum Media Oy

Leppiniemi J. & Kaisanlahti T. 2016. Tilinpäätäjän käsikirja. 3., uudistettu painos, Helsinki: Talentum Media Oy

Rekola- Nieminen L. 2016. Kirjanpitolaki käytännössä. 4., uud.painos, Helsinki: Edita Publishing Oy

Tietopalvelut Kauppalehti, Balance Consulting, Alma Talent Oy <http://www.balanceconsulting.fi/tunnusluvut>. Viitattu 17.10.2016

Yritystutkimusneuvottelukunta. 2009. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 8., korjattu laitos, Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press

Kirjanpitoasetuksen 30.12.1997/1339 mukaiset tuloslaskelmien kaavat

Kululajikohtainen tuloslaskelma

1. LIIKEVAIHTO
2. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos
3. Valmistus omaan käyttöön
4. Liiketoiminnan muut tuotot
5. Materiaalit ja palvelut
 - a) Aineet, tarvikkeet ja tavarat
 - aa) Ostot tilikauden aikana
 - ab) Varastojen muutos
 - b) Ulkopuoliset palvelut
6. Henkilöstökulut
 - a) Palkat ja palkkiot
 - b) Henkilösivukulut
 - ba) Eläkekulut
 - bb) Muut henkilösivukulut
7. Poistot ja arvonalentumiset
 - a) Suunnitelman mukaiset poistot
 - b) Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
 - c) Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
8. Liiketoiminnan muut kulut
9. LIIKEVOITTO (-TAPPIO)
10. Rahoitustuotot ja -kulut
 - a) Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä
 - b) Tuotot osuuksista omistusyhteisyhteisöissä
 - c) Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista
 - d) Muut korko- ja rahoitustuotot
 - e) Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista
 - f) Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista
 - g) Korkokulut ja muut rahoituskulut
11. VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA
12. Tilinpäätössiirrot
 - a) Poistoeron muutos
 - b) Verotusperusteisten varausten muutos
 - c) Konserniavustus
13. Tuloverot
14. Muut välittömät verot
15. TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

Toimintokohtainen tuloslaskelma

1. LIIKEVAIHTO
2. Hankinnan ja valmistuksen kulut
3. Bruttokate
4. Myynnin ja markkinoinnin kulut
5. Hallinnon kulut
6. Liiketoiminnan muut tuotot
7. Liiketoiminnan muut kulut
8. LIIKEVOITTO (-TAPPIO)
9. Rahoitustuotot ja -kulut
 - a) Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä
 - b) Tuotot osuuksista omistusyhteisyriyksissä
 - c) Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista
 - d) Muut korko- ja rahoitustuotot
 - e) Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista
 - f) Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista
 - g) Korkokulut ja muut rahoituskulut
10. VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA
11. Tilinpäätössiirrot
 - a) Poistoeron muutos
 - b) Verotusperusteisten varausten muutos
 - c) Konserniavustus
12. Tuloverot
13. Muut välittömät verot
14. TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)

Kirjanpitoasetuksen 30.12.1997/1339 mukainen taseen kaava

V a s t a a v a a

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I Aineettomat hyödykkeet

1. Kehittämismenot
2. Aineettomat oikeudet
3. Liikearvo
4. Muut aineettomat hyödykkeet
5. Ennakkomaksut

II Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet
2. Rakennukset ja rakennelmat
3. Koneet ja kalusto
4. Muut aineelliset hyödykkeet
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

III Sijoitukset

1. Osuudet saman konsernin yrityksissä
2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä
3. Osuudet omistusyhteisyriyksissä
4. Saamiset omistusyhteisyriyksiltä
5. Muut osakkeet ja osuudet
6. Muut saamiset

B VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet
2. Keskeneräiset tuotteet
3. Valmiit tuotteet/tavarat
4. Muu vaihto-omaisuus
5. Ennakkomaksut

II Saamiset

1. Myyntisaamiset
2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä
3. Saamiset omistusyhteisyriyksiltä
4. Lainasaamiset
5. Muut saamiset
6. Maksamattomat osakkeet/osuudet
7. Siirtosaamiset

III Rahoitusarvopaperit

1. Osuudet saman konsernin yrityksissä
2. Muut osakkeet ja osuudet
3. Muut arvopaperit

IV Rahat ja pankkisaamiset

V a s t a t t a v a a

A OMA PÄÄOMA

I Osake-, osuus- tai muu vastaava pää-
oma

II Ylikurssirahasto

III Arvonkorotusrahasto

IV Muut rahastot

1. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
2. Vararahasto
3. Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot
4. Käyvän arvon rahasto
5. Muut rahastot

V Edellisten tilikausien voitto (tappio)

VI Tilikauden voitto (tappio)

B TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

1. Poistoero
2. Verotusperäiset varaukset

C PAKOLLISET VARAUKSET

1. Eläkevaraukset
2. Verovaraukset
3. Muut pakolliset varaukset

D VIERAS PÄÄOMA

1. Joukkovelkakirjalainat
2. Vaihtovelkakirjalainat
3. Lainat rahoituslaitoksilta
4. Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta
5. Saadut ennakot
6. Ostovelat
7. Rahoitusvekselit
8. Velat saman konsernin yrityksille
9. Velat omistusyhteisyriyksille
10. Muut velat
11. Siirtovelat

Oikaistun tuloslaskelman kaava (Yritystutkimus ry 2009, 12)

LIKEVAIHTO

Liiketoiminnan muut tuotot

LIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ

- Aine - ja tarvikekäyttö
- Ulkopuoliset palvelut
- Henkilöstökulut
- Laskennallinen palkkorjaus
- Liiketoiminnan muut kulut
- Valmisteveraston lisäys/vähennys

KÄYTTÖKATE

- Suunnitelman mukaiset poistot
- Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä
- Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset

LIKETULOS

- Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista
- Muut korko - ja rahoitustuotot
- Korkokulut ja muut rahoituskulut
- Kurssierot
- Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset
- Välittömät verot

NETTOTULOS

- Satunnaiset tuotot
- Satunnaiset kulut

KOKONAISTULOS

- Poistoeron lisäys/vähennys
- Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys
- Laskennallinen palkkorjaus
- Käyvän arvon muutokset
- Muut tuloksen oikaisut

TILIKAUDEN TULOS

Oikaistun taseen kaava (Yritystutkimus ry 2009, 25)

PYSYVÄT VASTAAVAT

Kehittämismenot
Liikearvo
Muut aineettomat hyödykkeet
Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Maa- ja vesialueet
Rakennukset ja rakennelmat
Koneet ja kalusto
Muut aineelliset hyödykkeet
Aineelliset hyödykkeet yhteensä

Sisäiset osakkeet ja osuudet
Sisäiset saamiset
Muut saamiset ja sijoitukset

Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yht

Leasingomaisuus

VAIHTUVAT VASTAAVAT
Aineet ja tarvikkeet
Keskeneräiset tuotteet
Valmiit tuotteet
Muu vaihto-omaisuus
Vaihto-omaisuus yhteensä

Myyntisaamiset
Sisäiset myyntisaamiset
Muut sisäiset saamiset
Muut saamiset
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

Rahat ja rahoitusarvopaperit

Vastaavaa yhteensä

OMA PÄÄOMA

Osake- tai muu peruspääoma
Ylikurssi-, vara- ja arvonorotusrahasto
Käyvän arvon rahasto
Muut rahastot
Kertyneet voittovarat
Tilikauden tulos
Pääomalainat
Taseen oma pääoma yhteensä
Poistoero
Vapaaehtoiset varaukset
Muut osakkeet ja osuudet
Poistoero ja varaukset yhteensä

Oman pääoman oikaisu Oikaistu oma pääoma yhteensä

VIERAS PÄÄOMA

Pääomalainat
Lainat rahoituslaitoksilta
Eläkelainat
Saadut ennakot
Sisäiset velat
Muut pitkäaikaiset velat
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä

Laskennallinen verovelka

Pakolliset varaukset

Leasingvastuut
Korolliset lyhytaikaiset velat
Saadut ennakot
Ostovelat
Sisäiset ostovelat
Muut sisäiset korolliset velat
Muut sisäiset korottomat velat
Muut korottomat lyhytaikaiset velat
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä

Oikaistu vieras pääoma yhteensä Vastattavaa yhteensä

Finnvera Oyj tilinpäätöstilastot, tunnusluvut

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi			
	2013	2014	e2015
301 Laivojen ja veneiden rakentaminen			
Käyttökate, %			
Havainnot lkm	56	47	33
Yläkvartiili	8,3	10,5	14,0
Mediaani	3,0	6,0	7,0
Alakvartiili	-5,0	0,5	-3,0
Liiketulos, %			
Havainnot lkm	56	47	33
Yläkvartiili	5,0	7,0	7,0
Mediaani	0,0	2,0	4,0
Alakvartiili	-7,3	-1,0	-5,0
Nettotulos, %			
Havainnot lkm	56	47	33
Yläkvartiili	2,5	4,0	5,0
Mediaani	0,0	0,0	1,0
Alakvartiili	-8,8	-3,5	-7,0
Kokonaispääoman tuotto-%			
Havainnot lkm	56	47	33
Yläkvartiili	6,3	10,0	10,0
Mediaani	0,5	3,0	5,0
Alakvartiili	-11,0	-5,5	-7,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%			
Havainnot lkm	56	47	33
Yläkvartiili	12,8	14,0	18,0
Mediaani	1,0	5,0	6,0
Alakvartiili	-29,5	-9,0	-18,0
Omavaraisuusaste, %			
Havainnot lkm	56	47	33
Yläkvartiili	24,8	24,0	28,0
Mediaani	14,0	11,0	15,0
Alakvartiili	0,0	-4,5	-8,0
Current ratio			
Havainnot lkm	55	47	33
Yläkvartiili	2,0	1,0	1,0
Mediaani	1,0	1,0	1,0
Alakvartiili	1,0	1,0	1,0
Quick ratio			
Havainnot lkm	55	47	33
Yläkvartiili	1,0	1,0	1,0
Mediaani	1,0	1,0	1,0
Alakvartiili	0,0	0,0	0,0
Käyttöpääoma, %			
Havainnot lkm	56	47	33
Yläkvartiili	28,3	22,5	31,0
Mediaani	12,5	10,0	14,0
Alakvartiili	0,0	-2,0	2,0
Alaviite:			
Lähde: Finnvera Oyj. Päivitykset kolme kertaa vuodessa (maalis-, heinä- ja lokakuussa)			

Tunnuslukujen laskentakaavat (Yritystutkimusneuvottelukunta 2009, 55-67.)

Käyttökate	$\text{Käyttökate-\%} = 100 * \text{käyttökate} / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä}$
Liiketulos	$\text{Liiketulos-\%} = 100 * \text{liiketulos} / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä}$
Nettotulos	$\text{Nettotulos-\%} = 100 * \text{nettotulos} / \text{liiketoiminnan tuotot yhteensä}$
Kokonaispääoman tuotto	<p>$\text{Kokonaispääoman tuotto-\%} = 100 * [\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}] / \text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin}$</p> <p>Rahoituskulut = Korkokulut ja muuta rahoituskulut + kurssitappiot</p>
Sijoitetun pääoman tuotto	<p>$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = 100 * [\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}] / \text{sijoitettu pääoma keskimäärin}$</p> <p>Sijoitettu pääoma = Oikaistu oma pääoma + sijoitettu korollinen vieras pääoma</p>
Quick ratio	Quick ratio = Rahoitusomaisuus-osatuloutuksen saamiset / Lyhytaikainen vieras pääoma – lyhytaikaiset saadut ennakot
Current ratio	Current ratio = Vaihto-omaisuus + rahoitusomaisuus / Lyhytaikainen vieras pääoma
Omavaraisuusaste	$\text{Omavaraisuusaste-\%} = 100 * \text{Oikaistu oma pääoma} / \text{Oikaistun taseen loppusumma – saadut ennakot}$
Nettovelkaantumiaste	Korollinen vieras pääoma – rahat ja pankkisaamiset / Oikaistu vieras pääoma
Suhteellinen velkaantuneisuus	$\text{Oikaistun taseen velat – saadut ennakot} / \text{Liikevaihto (12kk)}$

Epäsuoran rahoituslaskelman mallikaava (Kirjanpitolautakunta 2007)

Liiketoiminnan rahavirta

Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä +/-xx

Oikaisut:

Suunnitelman mukaiset poistot +xx

Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot -/+xx

Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua -/+xx

Rahoitustuotot ja -kulut -/+xx

Muut oikaisut +/-xx

Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta +/-xx

Käyttöpääoman muutos:

Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+) -/+xx

Vaihto-omaisuuden lisäys(-)/vähennys(+) -/+xx

Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-) +/-xx

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja +/-xx

Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista - xx

Saadut osingot liiketoiminnasta +xx

Saadut korot liiketoiminnasta +xx

Maksetut välittömät verot - xx

Rahavirta ennen satunnaisia eriä +/-xx

Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto) +/-xx

Liiketoiminnan rahavirta (A) +/-xx

Investointien rahavirta:

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin - xx

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot +xx

Myönnettyt lainat - xx

Investoinnit muihin sijoituksiin - xx

Lainasaamisten takaisinmaksut +xx

Luovutustulot muista sijoituksista +xx

Saadut korot investoinneista +xx

Saadut osingot investoinneista +xx

Investointien rahavirta (B) -/+xx

Rahoituksen rahavirta:

Maksullinen osakeanti +xx

Omien osakkeiden hankkiminen - xx

Omien osakkeiden myynti +xx

Lyhytaikaisten lainojen nostot +xx

Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut - xx

Pitkäaikaisten lainojen nostot +xx

Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut - xx

Maksetut osingot ja muu voitonjako - xx

Rahoituksen rahavirta (C) +/-xx

Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-) +/-xx

Rahavarat tilikauden alussa xx

Rahavarat tilikauden lopussa xx